

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH**
(NR 464)
z dnia 3 lipca 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 464)

3 lipca 2019 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Andrzeja Szlachty (PiS)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła opinie komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. (druk nr 3490):

1. Opinia Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka o:

a) części budżetowej 04 – Sąd Najwyższy:

– dochody i wydatki;

b) części budżetowej 05 – Naczelny Sąd Administracyjny:

– dochody i wydatki;

c) części budżetowej 06 – Trybunał Konstytucyjny:

– dochody i wydatki;

d) części budżetowej 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich:

– dochody i wydatki;

e) części budżetowej 10 – Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych:

– dochody i wydatki;

f) części budżetowej 13 – Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu:

– dochody i wydatki,

– dotacje celowe;

g) części budżetowej 15 – Sądy powszechne:

– dochody i wydatki;

h) części budżetowej 37 – Sprawiedliwość:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

– dotacje podmiotowe;

i) części budżetowej 52 – Krajowa Rada Sądownictwa:

– dochody i wydatki;

j) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 64;

k) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 755 – Wymiar sprawiedliwości:

– dochody i wydatki;

l) części budżetowej 88 – Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

m) zadaniach z zakresu administracji rządowej i innych zadaniach zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów;

n) dotacjach podmiotowych;

o) instytucjach gospodarki budżetowej:

- Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucji Gospodarki Budżetowej,
- Zachodniej Instytucji Gospodarki Budżetowej „Piast”,
- Bałtyckiej Instytucji Gospodarki Budżetowej „Baltica”,
- Pomorskiej Instytucji Gospodarki Budżetowej „Pomerania”,
- Mazowieckiej Instytucji Gospodarki Budżetowej „Mazovia”,
- Podkarpackiej Instytucji Gospodarki Budżetowej „Carpatia”;

p) państwowych funduszach celowych:

- Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej,
- Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiąziennych Zakładów Pracy.

2. Opinia Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki o:

a) części budżetowej 25 – Kultura fizyczna i sport:

- dochody i wydatki,
- wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
- dotacje podmiotowe i celowe;

b) części budżetowej 40 – Turystyka:

- dochody i wydatki,
- wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
- dotacje podmiotowe i celowe;

c) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:

630 – Turystyka:

– dochody i wydatki,

926 – Kultura fizyczna:

– wydatki;

d) zadaniach z zakresu administracji rządowej i innych zadaniach zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów;

e) dotacjach podmiotowych;

f) instytucjach gospodarki budżetowej – Centralnym Ośrodkiem Sportu;

g) państwowych funduszach celowych:

- Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej,
- Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów;

h) planach finansowych państwowych osób prawnych:

- Polskiej Organizacji Turystycznej,
- Polskiej Agencji Antydopingowej;

3. Opinia Komisji Kultury i Środków Przekazu o:

a) części budżetowej 09 – Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji:

– dochody i wydatki;

- b) części budżetowej 24 – Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego:**
  - dochody i wydatki,
  - wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
  - dotacje podmiotowe i celowe;
- c) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 8, 10, 20, 26, 37, 59, 71, 73, 76, 80, 82 i 85;**
- d) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego:**
  - dochody i wydatki,
  - wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
  - dotacje celowe;
- e) dotacjach podmiotowych;**
- f) programach wieloletnich w układzie zadaniowym;**
- g) państwowych funduszach celowych:**
  - Narodowym Funduszu Ochrony Zabytków,
  - Funduszu Promocji Kultury;
- h) państwowych osobach prawnych:**
  - Polskim Instytucie Sztuki Filmowej,
  - Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia.

W posiedzeniu udział wzięli: **Michał Wójcik** sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **Jarosław Sellin** sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego wraz ze współpracownikami, **Anna Krupka** sekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki wraz ze współpracownikami, **Tomasz Robaczyński** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Gersdorf** pierwszy prezes Sądu Najwyższego wraz ze współpracownikami, **Anna Tyniec** szef Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej wraz ze współpracownikami, **Jan Rudowski** wiceprezes Naczelnego Sądu Administracyjnego wraz ze współpracownikami, **Zbigniew Dyzio** szef Kancelarii Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego wraz ze współpracownikami, **Stanisław Trociuk** zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich wraz ze współpracownikami, **Jan Nowak** prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych wraz ze współpracownikami, **Jan Baster** wiceprezes Instytutu Pamięci Narodowej wraz ze współpracownikami, **Wiesław Johann** wiceprzewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa wraz ze współpracownikami, **Witold Kołodziejski** przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wraz ze współpracownikami, **Robert Andrzejczyk** prezes Polskiej Organizacji Turystycznej wraz ze współpracownikami, **Agata Gałuszka-Górska** zastępca prokuratora krajowego wraz ze współpracownikami, **Marek Bieńkowski** dyrektor Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Magdalena Latos** główny księgowy w Centralnym Ośrodku Sportu, **Małgorzata Gaska** główny księgowy Polskim Instytucie Sztuki Filmowej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Monika Biała**, **Anna Woźniak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Zofia Szpringer** – specjalista z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Dzień dobry. Witam państwa na kolejnym w dniu dzisiejszym posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych.

Stwierdzam kworum. Porządek tego dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie opinii komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. Rozpatrywać będziemy te części budżetowe przynależne Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki i w punkcie trzecim – Komisji Kultury i Środków Przekazu. Czy są uwagi

do porządku posiedzenia? Wobec niezgłoszenia wniosków do porządku stwierdzam jego przyjęcie.

Bardzo serdecznie witam naszych licznych gości w osobach... Witam pana Tomaszę Robaczyńskiego – podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów. Witamy pana ministra, który towarzyszy nam na wszystkich posiedzeniach związanych z przyjęciem sprawozdania z wykonania budżetu. Witam pana Michała Wójcika – sekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości. Witam panią Annę Krupkę – sekretarza stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki. Witam panią Małgorzatę Gersdorf – pierwszego prezesa Sądu Najwyższego. Witam panią Annę Tyniec – szefa Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego. Witam pana Jana Rudowskiego – wiceprezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego. Witam pana Zbigniewa Dyzio – szefa Kancelarii Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego. Witam pana Stanisława Trociuka – zastępcę Rzecznika Praw Obywatelskich. Witam pana Jana Nowaka – prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Witam pana Jana Bastera – wiceprezesa Instytutu Pamięci Narodowej. Witam pana Wiesława Johanna – wiceprzewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa. Witam pana Witolda Kołodziejskiego – przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Witam pana Roberta Andrzejczyka – prezesa Polskiej Organizacji Turystycznej. Witam panią Agatę Gałuszkę Górską – zastępcę prokuratora krajowego. Witam wszystkich gości, których imiennie nie wyczytałem. Te osoby, których nazwiska otrzymałem, starałem się wszystkie powitać. Oczywiście witam państwa posłów.

Przystępujemy do realizacji pkt 1. Ze względu na obszerność tego pierwszego punktu, czyli opinii Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, w uzgodnieniu z panią poseł Zofią Czernow podzielimy ten blok na dwie części. Dlatego bardzo proszę panią poseł Zofię Czernow o zreferowanie opinii Komisji i przedstawienie koreferatu. A więc pani poseł będzie miała referat i koreferat w imieniu Komisji Finansów Publicznych. Bardzo proszę.

Posel Zofia Czernow (PO-KO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, mamy 12 części budżetowych, ale po wielogodzinnej pracy w Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, gdzie szczegółowo, jak sądzę, omówiliśmy realizację budżetu w tych wszystkich częściach, dzisiaj postaram się zrobić to syntetycznie. Ale również w taki sposób, żeby wtedy, kiedy jest potrzeba zadania pytania, taka możliwość była. Więc w pierwszej części proponuję część 4, 5, 6, 7... Przepraszam 8 i 10. A potem myślę, że łatwiej będzie wysłuchać opinii Najwyższej Izby Kontroli i zadać pytania. Po tym wyjaśnieniu będziemy kontynuować kolejne części. W związku z tym przechodzę już do...

Jeżeli chodzi o część 4 – Sąd Najwyższy, Komisja rekomenduje pozytywną opinię do części 4. Szczegółowa kontrola wydatków części 4, przeprowadzona przez Najwyższą Izbę Kontroli, nie ujawniła żadnych nieprawidłowości. W związku z tym zarówno ocena cząstkowa, jak i sprawozdawczość, a przede wszystkim wykonanie wydatków nie budzą wątpliwości. Komisja Sprawiedliwości nie miała żadnych wątpliwości. Ja również rekomenduję Komisji Finansów Publicznych pozytywną opinię wykonania części 4 – Sąd Najwyższy.

Kolejna część to jest część 5 – Naczelny Sąd Administracyjny. Naczelny Sąd Administracyjny zrealizował dochody w wysokości 51 104 tys. zł oraz wydatki w kwocie 448 183 tys. zł. Stwierdzono pewne drobne nieprawidłowości, ale one są tak małej skali, że to nie wpłynęło na ogólną ocenę. Komisja Sprawiedliwości opiniuje pozytywnie realizację budżetu w części 5. Jako koreferent również potwierdzam i nie wnoszę uwag do realizacji budżetu w tej części.

Kolejna, część 6 – Trybunał Konstytucyjny. Trybunał Konstytucyjny, jeżeli chodzi o realizację zadań... Oczywiście na posiedzeniu Komisji było wiele dyskusji na ten temat, zresztą na niektóre sprawy będę zwracać uwagę. Mianowicie dotyczyło to sprawozdawczości. Była dyskusja o liczbie rozpatrywanych spraw, ale wyjaśniono na posiedzeniu Komisji, że nie ma mierników ilościowych, jeżeli chodzi o liczbę rozpatrywanych spraw. W związku z tym Komisja przyjęła to do wiadomości. Wykonany budżet w kwocie 33 722 tys. zł generalnie nie budził wątpliwości, więc Komisja pozytywnie go zaopiniowała. Opinia Najwyższej Izby Kontroli, jeżeli chodzi o ocenę ogólną, jest opisowa głównie z powodu tej sprawozdawczości, o której wspomniałam. Wszystkie te błędy, które

stwierdzono, zostały skorygowane w trakcie kontroli. W związku z tym ocena Komisji oraz moja jest pozytywna.

Kolejna część to jest Rzecznik Praw Obywatelskich. To jest również ta część, która zawsze budzi dużo dyskusji. Ocena Najwyższej izby Kontroli, jak również Komisji, wprawdzie w głosowaniu, ale zdecydowanie jest pozytywna. Budżet Rzecznika Praw Obywatelskich niewątpliwie był zbyt niski w porównaniu do nowych zadań, które rzecznik przejął. Szczególnie myślę o skargach nadzwyczajnych. Realizacja skarg nadzwyczajnych wymaga dodatkowych etatów. W związku z tym, że ten budżet nie zabezpieczał środków na ten cel, realizacja tych zadań miała miejsce, aczkolwiek myślę, że mogła być w większym stopniu. Zresztą to już od kilku lat jest problem z budżetem Rzecznika Praw Obywatelskich. Również podczas dyskusji na posiedzeniu Komisji Sprawiedliwości ta sprawa była omawiana. Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich wyjaśnił kwestie dotyczące skarg nadzwyczajnych, ile indywidualnie wniósł rzecznik, w ilu przyłączył się do innych podmiotów. Te sprawy zostały na posiedzeniu Komisji wyjaśnione. Najwyższa Izba Kontroli nie wniosła pretensji, że tak powiem, czy zastrzeżeń do realizacji budżetu i jej ocena jest pozytywna. Również Komisja Sprawiedliwości podjęła decyzję pozytywną. Jest kwestia niewątpliwie zwrócenia w przyszłości uwagi na to, aby budżet rzecznika odpowiadał zadaniom, które on realizuje. Moja ocena jako koreferenta jest pozytywna.

I ostatnia część w tej pierwszej edycji, że się tak wyrażę, czy w tym pierwszym etapie to jest Urząd Ochrony Danych Osobowych – część 10. Jeżeli chodzi o część 10, to wprawdzie ocena jest pozytywna, ale warto zwrócić uwagę – i myślę, że powinnam na to zwrócić uwagę. zresztą mówiliśmy o tym na posiedzeniu Komisji – że budżet w tej części zaplanowany na 37 580 tys. zł został zrealizowany w niecałych 70%, czyli niecałe 26 000 tys. zł. Wynikało to z tego, jak to zostało szczegółowo wyjaśnione, że późno, zbyt późno uruchomiono rezerwę celową i nie można było tych zadań zrealizować, tych wydatków zrealizować ze względu na to, że to były głównie wydatki majątkowe. A wiemy, jak jest z procedurą przetargową.

W zasadzie przy tej części powróciła znowu sprawa wynajmu pomieszczeń na cele biurowe, bo to generuje bardzo duże koszty, ale jeżeli póki co to nie jest rozwiązywane, to warto również o tym mówić, bo to jest bardzo ważne i konieczne, żeby zostało na pewnym etapie rozwiązane. Komisja Sprawiedliwości pozytywnie zaopiniowała tę część. Również jako koreferent nie wnoszę uwag do tej pozytywnej oceny.

Dziękuję bardzo. To jest pięć pierwszych części. Jeszcze mamy siedem za chwilę.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł. Rozumiem, że w pani wystąpieniu było zawarte również stanowisko koreferenta w imieniu Komisji Finansów Publicznych. Bardzo dziękuję. I teraz bardzo proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie wyników kontroli dla tych części budżetowych. Witam przy okazji przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli na posiedzeniu.

Główny specjalista do spraw kontroli państwowej w Delegaturze Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi Stanisław Wlazło:

Dzień dobry. Wlazło Stanisław z Delegatury NIK w Łodzi. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w 2018 r. w części 04 – Sąd Najwyższy. Analiza wydatków zrealizowanych w części 04 wykazała, że wydatki te zostały rzetelnie zaplanowane, że zostały poniesione w sposób gospodarny i na cele związane z funkcjonowaniem sądu. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje również prawidłowość sporządzania sprawozdań rocznych za 2018 r., jak również sprawozdań w zakresie operacji finansowych za czwarty kwartał 2018 r. Kwoty wykazane w tych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, a wyżej wymienione sprawozdania zostały opracowane terminowo i prawidłowo zarówno pod względem merytorycznym, jak i formalno-rachunkowym. To by było wszystko. Dziękuję bardzo.

Pełniący obowiązki wicedyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Dariusz Zielecki:

Dariusz Zielecki, pełniący obowiązki wicedyrektora Departamentu Administracji Publicznej. Pozwól sobie, panie przewodniczący, przedstawić ocenę w części 05 i 06. Jeżeli chodzi o część

05 – Naczelny Sąd Administracyjny, w naszej informacji przedstawiliśmy ocenę ogólną, która wynika z kontroli przeprowadzonych w Naczelnym Sądzie Administracyjnym w Warszawie oraz w wojewódzkich sądach administracyjnych w Łodzi, Olsztynie, Szczecinie i Wrocławiu. Jeżeli chodzi o oceny cząstkowe, pozytywnie oceniliśmy NSA oraz WSA w Łodzi. Pozostałe trzy wojewódzkie sądy administracyjne otrzymały obniżoną ocenę opisową. Wypadkową tych ocen jest pozytywna ocena wykonania budżetu państwa w części 05. Również pozytywnie opiniujemy sprawozdawczość budżetową dysponenta, stwierdzając, że dane wykazane w sprawozdaniach są zgodne zarówno ze sprawozdaniami jednostkowymi, jak i danymi wykazanymi w księgach rachunkowych.

Jeżeli chodzi o nieprawidłowości, które stwierdziliśmy, one nie były na tyle znaczące, żeby obniżyć tę ogólną ocenę. W NSA na przykład zawarto umowę z wykonawcą przed upływem pięciodniowego terminu do przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty. W sądzie administracyjnym w Szczecinie wydatkowano 225 tys. zł z naruszeniem przepisów obowiązujących w sądzie: wewnętrznych procedur udzielania zamówień. W sądzie we Wrocławiu niecelowo i niegospodarnie wydatkowano 8 tys. zł na dofinansowanie najmu czterech miejsc parkingowych. Sąd w Olsztynie między innymi niezgodnie z prawem zamówień publicznych oszacował wartość zamówienia.

Jeżeli chodzi o wydatki, nie zgłosiliśmy uwag dotyczących realizacji zadaniowego układu wydatków. W objętym badaniem zakresie osiągnęto prawidłowo skonstruowane i zaplanowane mierniki, w szczególności osiągnięto założone cele orzecznicze. Średni czas rozpatrzenia sprawy przez sąd pierwszej instancji był o ponad 2 miesiące krótszy od zaplanowanego wskaźnika 6 miesięcy.

Jeżeli chodzi o część 06 – Trybunał Konstytucyjny, NIK w wyniku kontroli 6% wydatków zrealizowanych przez trybunał stwierdziła, że zostały one poniesione zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi. Natomiast nieprawidłowości w 2 z 6 badanych sprawozdań – zresztą, na marginesie, zostały one skorygowane w trakcie kontroli NIK – spowodowały obniżenie zarówno opinii o sprawozdawczości, jak i oceny ogólnej kontrolowanej działalności. Nieprawidłowości te to, po pierwsze, ujęcie w sprawozdaniu Rb-27 o dochodach należności w kwocie prawie 800 tys. zł niezgodnie z klasyfikacją dochodów. Po drugie, część tej kwoty – ponad 327 tys. zł, stanowiąca odsetki oraz koszty procesu i reprezentacji, została wykazana w sprawozdaniu Rb-N, mimo że takich należności w tym sprawozdaniu nie wykazuje się.

Jeżeli chodzi o układ zadaniowy, jak wspomniała pani poseł koreferent, podobnie jak rok wcześniej, trybunał skorzystał z możliwości rezygnacji z wyznaczania mierników celów zadań, podzadań i ich pomiaru. Jak wyjaśniła dyrektor kancelarii trybunału, nie zdecydowano się na określenie tych celów i mierników z uwagi na niemiarodajność i nieporównywalność spraw czy wyroków w ujęciu statystycznym, a biorąc również pod uwagę konstytucyjną zasadę niezależności oraz niezawisłości sędziów, trudno o obiektywną ocenę działalności bez uwzględnienia różnorodności, w tym złożoności rozpatrywanych spraw.

To tyle, jeżeli chodzi o części 05 i 06. Już oddaję głos kolejnym referentom.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze. Bardzo proszę o pozostałe części, które były przedstawione w tej części.

Wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Anna Rybczyńska:

Anna Rybczyńska, wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów. Ja chciałabym się wypowiedzieć w kwestii części 08. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w tej części. Wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym na realizację zadań statutowych Rzecznika Praw Obywatelskich, co potwierdzono szczegółowym badaniem próby wydatków w kwocie 3 307 tys. zł. Wydano pozytywną opinię w zakresie sporządzania rocznych sprawozdań budżetowych oraz kwartalnych w zakresie operacji finansowych. Pozytywnie oceniono nadzór. Nie sformułowano wniosków pokontrolnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Zwrócono jedynie uwagę – tak, jak było mówione w referacie i koreferacie – na zmniejszający się udział spraw rozpatrz-

nych w stosunku do spraw, które wpłynęły do Rzecznika Praw Obywatelskich, głównie w kontekście nowego zadania w zakresie rozpatrywania wniosków o skargę nadzwyczajną. Tutaj wskazano na potrzebę wzmocnienia finansowego i kadrowego działalności statutowej działalności rzecznika. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Po wysłuchaniu opinii i oceny z przeprowadzonej kontroli przez Najwyższą Izbę Kontroli możemy przystąpić do dyskusji nad tymi częściami. Kto z pań i panów posłów chciałby zabrać głos w przedmiocie tych części budżetowych? Bardzo proszę. Nie słyszę.

W związku z tym uważam, że tę pierwszą część możemy zamknąć.

Przechodzimy do drugiej. Bardzo proszę panią poseł, która w imieniu Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka przedstawi referat i koreferat. Bardzo proszę, pani poseł Zofia Czernow.

Poseł Zofia Czernow (PO-KO):

Przechodzimy do...

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję gościom, którzy uczestniczyli w tej pierwszej części. Zrobimy minutową przerwę, żeby państwo mogli spokojnie nas pożegnać. Do widzenia.

Bardzo dziękuję naszym gościom. Bardzo proszę panią poseł o przedstawienie referatu i koreferatu.

Poseł Zofia Czernow (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy teraz do części, które dysponują znacznie większymi budżetami, więc myślę, że trzeba będzie na to zwrócić uwagę. Jak powiedziałam, na posiedzeniu Komisji omawialiśmy to, a za chwilę postaram się syntetycznie państwu przedstawić. Część 13 – Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwno Narodowi Polskiemu dysponowała budżetem w wysokości 363 288 tys. zł, a faktycznie wykorzystwała 345 372 tys. zł, co stanowi 95% planowanej kwoty. Zadanie były realizowane. Przynajmniej z kontroli nie wynika, aby były jakiegokolwiek istotne – może tak: nie jakiegokolwiek, ale istotne – nieprawidłowości, dlatego też Komisja Sprawiedliwości, po zapoznaniu się z realizacją budżetu, pozytywnie zaopiniowała 13 części. Również mój koreferat czy moja opinia z ramienia Komisji Finansów Publicznych potwierdza pozytywną ocenę 13 części.

Przechodząc do sądów powszechnych – część 15, sądy powszechne zrealizowały dochody w kwocie 2 410 569 tys. zł, co stanowi prawie 106% przyjętego planu. Od razu pragnę zwrócić uwagę, że Najwyższa Izba Kontroli już po raz drugi zwróciła uwagę na program finansowo-księgowy pod nazwą „Zintegrowany system rachunkowości i kadr”, który nie do końca jest dostosowany do potrzeb sądów powszechnych. Ten problem jest nie do końca rozwiązany. Następnie, jeżeli chodzi o szczegółowe wydatki, wydatki w części 15 zrealizowano w kwocie 7 439 661 tys. zł. To są największe wydatki z tych części budżetowych, które opiniuje Komisja Sprawiedliwości. Wydatki zrealizowano w 99% planu po zmianach. Pragnę zwrócić uwagę na wydatki majątkowe, bo w sądownictwie realizowano dużo inwestycji. Wydatki majątkowe wykonane – 279 910 tys. zł, to jest blisko 99% planu po zmianach. W sądownictwie realizowano 23 zadania inwestycyjne polegające na budowie, rozbudowie, przebudowie czy modernizacji sądów. W zasadzie każdego roku te zadania są realizowane. Dzięki temu ta baza sądownictwa jest coraz lepsza. Również w tej części wydatkowano środki na zakup urządzeń łączności, techniki biurowej i szeregu innych rzeczy związanych z funkcjonowaniem sądów. Jeżeli chodzi o wydatki środków europejskich, ten plan został w ciągu roku zwiększony i również w większości wydatki zostały zrealizowane. Chciałabym zwrócić uwagę na to, że w zasadzie sądy to jest bardzo duża – że tak powiem – struktura, szeroko ujmując. Mianowicie oprócz sądów są sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe, więc tych zadań jest bardzo dużo. Niemniej jednak kontrole były realizowane w wielu sądach. Generalnie nie stwierdzono istotnych naruszeń zarówno w realizacji wydatków, jak i w sprawozdawczości. W związku z tym, biorąc pod uwagę, że ocena Najwyższej Izby Kontroli jest pozytywna, Komisja po przeanalizowaniu tej części... Chcę jeszcze zwrócić uwagę na liczbę zatrudnionych. Zatrudnienie to 51 173 osoby.

Znaczna część wydatków została poniesiona na wydatki bieżące związane z zatrudnieniem. Jak wspomniałam, Najwyższa Izba Kontroli nie dopatrzyła się istotnych nieprawidłowości. Również Komisja, analizując wydatki, uznała, że budżet był realizowany prawidłowo. Ocena Komisji jest pozytywna. Ja również jako koreferent potwierdzam tę ocenę i uważam, że ona odpowiada rzeczywistości, która miała miejsce w roku 2018.

Przechodzimy do kolejnej dużej części. Część 37 – Sprawiedliwość, szeroko rozumiana. W pierwszej części pragnę skupić się w ogóle na tej części 37, a w drugiej części omówię fundusze, które wiążą się z tą częścią, jak również budżety wojewodów. Jeżeli chodzi o dochody, dochody zrealizowane w części 37 wyniosły 69 168 tys. zł, i były o około 30% wyższe od prognozowanych w ustawie budżetowej. Wydatki natomiast wyniosły 4 914 928 tys. zł, przy czym w ciągu roku ten plan został zwiększony o blisko 80 000 tys. zł. Uwzględniając wzrost, faktyczne wydatki zrealizowane w części 37 wyniosły 5 073 163 tys. zł, czyli stanowiły 99,6% planowanej kwoty po zmianach. Z tej części realizowano dotacje budżetowe. Taką największą dotacją podmiotową była dotacja w wysokości ponad 71 000 tys. zł przeznaczona dla Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. Jeżeli chodzi o samą część 37, pragnę zwrócić uwagę, że w swoim raporcie Najwyższa Izba Kontroli ponownie podniosła kwestię – wprawdzie jest to mniejsza skala aniżeli w ubiegłym roku 2017, ale jednak – wynagrodzenia dla ekspertów. Z dokumentacji wynika, że wnioski pokontrolne sformułowane przez Najwyższą Izbę Kontroli za 2017 r. nie zostały uwzględnione przynajmniej w przypadku 5 na 13 ekspertów zatrudnionych w 2018 r. Więc ta sprawa ekspertów została oceniona negatywnie przez Najwyższą Izbę Kontroli. Wydatki majątkowe części 37 to jest ponad 251 000 tys. zł, czyli wydatki te były znacząco wyższe niż w roku poprzedzającym, czyli 2017 r., bo ponad 16%. Głównie dotyczyło to inwestycji realizowanych w więziennictwie. Jeżeli chodzi o środki europejskie, zostały zrealizowane w wysokości 60 000 tys. zł, tj. 82% planowanej kwoty. Jest to nieco inny wskaźnik kwoty po zmianach, ale mniej więcej jest to zbliżony poziom. Jeżeli chodzi o tę część, to generalnie ocena samej części 37 bez funduszy celowych jest pozytywna, biorąc pod uwagę te zastrzeżenia, o których mówiłam, dotyczące zatrudniania ekspertów.

Natomiast przy tej części funkcjonują dwa fundusze celowe. Jeden fundusz to jest Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiąziennych Zakładów Pracy. Więc ten fundusz – trzeba podkreślić – miał wyższe przychody, aniżeli wcześniej planowano. Jeżeli chodzi o wydatki tego funduszu, nie budziły one wątpliwości Najwyższej Izby Kontroli, przynajmniej jeżeli chodzi o jakieś większe nieprawidłowości. Natomiast jeżeli chodzi o drugi fundusz – Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, tak zwany Fundusz Sprawiedliwości, to tutaj jest znacznie więcej zastrzeżeń. Ostatecznie opinia Najwyższej Izby Kontroli jest negatywna. Z czego to wynika? Myślę, że przedstawiciele Najwyższej Izby Kontroli uzupełnią to, ale po pierwsze, dużym problemem wykorzystania środków tego funduszu... Bo jeżeli chodzi o przychody, to tutaj nie można mieć żadnych zastrzeżeń. One były realizowane i wzrosły dosyć istotnie. Ale jeżeli chodzi o wydatki: przede wszystkim ten fundusz jest mało przejrzysty. Wydatkowanie środków z tego funduszu odbywa się w dużym stopniu na zasadzie uznaniowości, gdyż nie ma dokumentu, jednolitych kryteriów czy procedur oceny i rozpatrywania wniosków zgłaszanych w trybie pozakonkursowym. Ale generalnie jeżeli chodzi o cele, na jakie ten fundusz powinien być wykorzystywany: na pewno najważniejszym celem tego funduszu jest pomoc osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych, oraz członkom ich rodzin. To jest zgodne z nazwą tego funduszu i niewątpliwie z celem tego funduszu. Na te cele zostało przeznaczone niezbyt dużo środków, a znaczna ich część przekazana została pośrednio jak gdyby na kwestie związane z zapobieganiem przestępstwom. Ale tutaj jest właśnie bardzo dużo zastrzeżeń dotyczących wydatkowania tego funduszu, ale to głównie wynika z tego, że nie ma tych przejrzystych kryteriów, bo gdyby one były, nie byłoby takich wątpliwości. W związku z tym ta część, ta dyskusja nad tym funduszem zajęła bardzo dużo czasu na posiedzeniu Komisji Sprawiedliwości. Ostatecznie Komisja pozytywnie zaopiniowała ten fundusz i całą część 37, niemniej jednak wątpliwości pozostają. Do tego dodam, że to już drugi rok z rzędu ten fundusz został oceniony negatywnie. Wprawdzie w ciągu roku 2018 zmieniły się nieco... Bo była ustawa, która zmieniła nieco wykorzystanie tych środków, niemniej jednak nadal budzą one wątpliwości. Czyli reasumując całą część 37 – może nie całą,

bo jeszcze zostały drobne sprawy – generalnie ocena Komisji jest pozytywna. Ja również część 37 jako koreferent oceniam pozytywnie. Natomiast Funduszu Sprawiedliwości nie mogę ocenić pozytywnie wobec tylu zastrzeżeń. I ocena moja jest negatywna.

I jeszcze sprawy, które wiążą się – krótko powiem – z tą częścią 37 to są tak zwane instytucje gospodarki budżetowej. Przez cały 2018 r. działało 5 takich instytucji gospodarki budżetowej, na przykład Podkarpacka Instytucja Gospodarki Budżetowej „Carpatia” i kilka innych. Zawsze o tym mówiliśmy, oceniając budżet. Z końcem roku minister połączył to w jedną – że tak powiem – instytucję gospodarki budżetowej, bo one zajmują się tymi samymi zadaniami. Myślę, że ta sytuacja będzie znacznie łatwiejsza do analizy. Można krótko tylko powiedzieć, że zarówno przychody, jak i koszty w tych poszczególnych instytucjach były zbliżone i wynik był w trzech przypadkach ujemny, a w pozostałych dodatni. Nie były to jednak duże kwoty, które w jakiś istotny sposób rzutowały na te wyniki. I jeszcze jedno zdanie, jeżeli chodzi o nieodpłatną pomoc prawną. Funkcjonowały 1524 punkty pomocy prawnej i na ten cel wydatkowano 95 000 tys. zł. Nie będę tego rozwijać. Tak wygląda część 37 – myślę, że najtrudniejsza do referowania.

Natomiast przechodząc dalej, część 52 – Krajowa Rada Sądownictwa. Tutaj budżet jest stosunkowo niski, bo chodzi również o skalę zadań. Więc jeżeli chodzi o tę część, to chcę powiedzieć tak: generalnie Komisja pozytywnie zaopiniowała realizację tej części, natomiast dużo dyskusji wywołał miernik, który nie został wykonany, co miało wpływ na ocenę Najwyższej Izby Kontroli. Wprawdzie Krajowa Rada Sądownictwa wyjaśniała, z jakich powodów to się zdarzyło. Niemniej jednak powiem tylko, że w 2018 r. 88 dni trwała procedura wyłonienia sędziego, dokonanie oceny kandydata do pełnienia urzędu sędziowskiego, i była o 18 dni dłuższa od planowanej w ustawie budżetowej. Biorąc pod uwagę, jak potrzebni są sędziowie w sądach, myślę, że to na pewno należy wziąć pod uwagę. Chcę powiedzieć, że Komisja Sprawiedliwości pozytywnie oceniła realizację budżetu w części 52. Ja również akceptuję tę ocenę. W takim sensie, że proponuję taką samą ocenę.

I część 88. Również dosyć duża część, bo to są powszechne jednostki organizacyjne prokuratury. Ocena zarówno Najwyższej Izby Kontroli, Komisji, jak również moja jest pozytywna. W zasadzie dyskutowano o poziomie wynagrodzeń. Jeżeli chodzi o realizację zadań, nie wniesiono uwag i nie stwierdzono jakichś istotnych naruszeń. Przynajmniej w tych materiałach, z których korzystałam takich uwag nie było, więc nie będę tego rozwijać. Ocena jest pozytywna.

Reasumując, Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka oceniła wszystkie części, które omówiłam – a omówiłam te, które były przedmiotem zainteresowania Komisji – pozytywnie. Również moja ocena jako koreferenta jest pozytywna, z wyjątkiem tego funduszu, o którym mówiłam. Nie będę się powtarzać. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję pani poseł za szczegółowe omówienie tych części. Teraz zwracam się do przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie wyników kontroli dla omówionych części budżetowych. Bardzo proszę w kolejności przez państwa ustalonej.

Pełniący obowiązki wicedyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Bydgoszczy Szymon Hałasiewicz:

Szyman Hałasiewicz, p.o. wicedyrektora delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Bydgoszczy. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, kontrolowaliśmy część 13 budżetu państwa, czyli Instytut Pamięi Narodowej – Komisję Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu. Informuję i potwierdzam, że Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w tej części. Podstawą tej oceny była kontrola 8,5% zrealizowanych wydatków w części 13. Kontrola wykazała, że wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Nie ujawniliśmy niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Nie stwierdziliśmy nieprawidłowości przy realizacji budżetu państwa przez IPN w 2018 r. W związku z tym nie formułowaliśmy wniosków pokontrolnych.

Pozytywnie zaopiniowaliśmy sprawozdania budżetowe oraz w zakresie operacji finansowych za czwarty kwartał 2018 r. Pozytywnie oceniliśmy także nadzór prezesa IPN nad wykonaniem budżetu państwa w części 13. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. I proszę kolejną osobę. Bardzo proszę pana dyrektora.

Dyrektor delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Katowicach Piotr Miklis:

Piotr Miklis, dyrektor delegatury w Katowicach. My zajmowaliśmy się wykonaniem budżetu w części 52 – Krajowa Rada Sądownictwa. Stwierdziliśmy, że budżet został zrealizowany w sposób celowy, oszczędny, do wysokości kwot wynikających z planu finansowego rady. Objęte badaniem postępowanie o udzielenie zamówień publicznych przeprowadzone zostało zgodnie z przepisami ustawy – Prawo zamówień publicznych. Stwierdziliśmy, że przewodniczący rady zapewnił nadzór i kontrolę nad realizacją wydatków w części 52 – Krajowa Rada Sądownictwa, z zastrzeżeniem dotyczącym realizacji miernika, o którym już wspomniano w referacie.

Pozytywnie oceniliśmy prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych i finansowych. Za 2018 r. – budżetowych i za czwarty kwartał 2018 r. – sprawozdań finansowych. Jeśli chodzi o realizację wniosków pokontrolnych z poprzedniej kontroli, stwierdziliśmy, że wprowadzono skuteczną kontrolę zarządczą, zatem nasz wniosek sformułowany po kontroli przeprowadzonej w 2018 r. został zrealizowany. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję panu dyrektorowi. Proszę kolejnego pana dyrektora o przedstawienie wyników kontroli dla pozostałych części. Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego Najwyższej Izby Kontroli Marek Bieńkowski:

Bardzo dziękuję. Marek Bieńkowski, dyrektor Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Najwyższej Izbie Kontroli. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowny panie ministrze, szanowna pani prokurator krajowa, szanowni państwo, miło mi państwa poinformować, że Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu sądów powszechnych w 2018 r. Szanując państwa czas, potwierdzę jedynie za panią poseł sprawozdawcą, mieliśmy zastrzeżenia do funkcjonowania programu finansowo–księgowego, który naszym zdaniem nie był przygotowany do wymogów prawidłowej i zgodnej z obowiązującymi przepisami ewidencji należności. W związku z tym podsumuję tę część budżetową jednym stwierdzeniem – ocena pozytywna.

Natomiast jeśli chodzi o część 37, to spośród sześciu jednostek objętych kontrolą budżetową w tej części, czyli Centralny Zarząd Służby Więziennej w Warszawie, Zakład Karny w Strzelcach Opolskich, Zakład Karny w Potulicach, Areszt Śledczy w Kielcach i Areszt Śledczy w Szczecinie, wystawiliśmy ocenę pozytywną. Natomiast jeżeli chodzi o pana Ministra Sprawiedliwości, nasza ocena była opisowa dlatego, że oceniliśmy w części dochodowej negatywnie działanie ministra sprawiedliwości, związane z pobieraniem i egzekucją dochodów budżetowych w Ministerstwie Sprawiedliwości. Natomiast w pozostałych jednostkach pozytywnie.

Pani poseł wspominała już o tym, podobnie jak w latach poprzednich, również mieliśmy zastrzeżenia co do statusu ekspertów zatrudnianych w Ministerstwie Sprawiedliwości. Mieliśmy takie dwa skrajne przypadki, gdzie jeden z wiceministrów, który w wyniku dyspozycji pana premiera, zmierzającej do ograniczenia ilości podsekretarzy stanu, przestał być wiceministrem w tym resorcie, następnego dnia został zatrudniony jako ekspert z identycznym zakresem zadań. Z tym tylko, że z podwyżką uposażenia o 100% większą, czyli na poziomie nie 10, a 20 tys. zł. I teraz tak: w związku z tym my formułowaliśmy takie wnioski do pana ministra sprawiedliwości wzorem lat ubiegłych, że ten obszar ekspertów powinien być uporządkowany.

Pani poseł zaznaczyła, że podziela pogląd izby, jeśli chodzi o ocenę dotyczącą funduszu celowego – Funduszu Sprawiedliwości. Jeśli pan przewodniczący i Wysoka Komisja pozwolą, ja trochę dłużej zabiorę państwu czas, bo rzeczywiście w naszej ocenie ten

fundusz oceniliśmy negatywnie. Z czego wynika ta nasza ocena? Otóż w naszej ocenie działania dysponenta funduszu, czyli ministra sprawiedliwości, skutkowały marginalizacją podstawowych celów funduszu, o czym mówiła już pani prezes, którymi są kompensowanie skutków przestępstw ofiarom i ich najbliższym, a także pomoc rodzinom osób pozbawionych wolności. W 2018 r. realizowano, kontynuowano finansowanie nowych zadań, które ten fundusz zaczął obsługiwać w wyniku noweli z sierpnia 2017 r. W naszej ocenie zadania te były całkowicie nieuzasadnione. Mianowicie uznaliśmy za działania niecelowe na przykład prace modernizacyjne w obiektach sportowych, konferencje i opracowania naukowe dotyczące współpracy międzynarodowej czy tematyki społecznej i filozoficznej. Zwróciliśmy uwagę na cztery wydatki z tego funduszu. Dobór był bardzo przejrzysty, wynikający z największych kwot wydatkowanych z tego funduszu. I tak generalnie zakwestionowaliśmy kwotę niemałą, bo ponad 33 000 tys. zł, w przypadku dotacji udzielonej Fundacji Wyszehradzkiej, dotyczącej organizacji dwudniowej międzynarodowej Konferencji „Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości” w Europie. W ocenie NIK zarówno na etapie przyznania dofinansowania, jak i rozliczenia dotacji pan minister sprawiedliwości nie miał wiedzy, jaki był faktyczny zakres zadania, na którego realizację przeznaczono kwotę ponad 1 300 tys. zł. W dokumentacji dotacji brak było dokumentów wskazujących, jaka była planowana i faktyczna liczba uczestników tego wydarzenia, w związku z czym minister nie potrafił uzasadnić wydatków dotyczących między innymi wynajmu sali kongresowej za kwotę 250 tys. zł, cateringu za tę samą kwotę – 250 tys. zł, organizacji bankietu za 200 tys. zł. W naszej ocenie brak jest również możliwości racjonalnego uzasadnienia, w jaki sposób mogą wpływać na przeciwdziałanie przestępczości następujące obszary tematyczne poruszone w trakcie drugiego dnia tej konferencji. Mianowicie „Szanse gospodarcze Trójmorza”, „Rodzina jest najważniejsza”, „Tożsamość narodowa fundamentem Europy”, „Między duchem a materią – jak skutecznie zadbać o materialną spuściznę naszej historii?”, „Co łączy kraje Trójmorza? Przepływ ludności w obszarze Trójmorza – szanse i zagrożenia”, „Współczesność kontra prawa człowieka” czy „Regulacje prawne katalizatorem rozwoju sektora energii”.

Drugim wydatkiem, który kwestionujemy, jest dotacja w wysokości ponad 6 600 tys. zł przyznana Uniwersytetowi Mikołaja Kopernika w Toruniu na realizację projektu badawczo-edukacyjnego pod nazwą „Polityka sprawiedliwości w 2018 r.”, którego produkty w założeniu miały stanowić podstawę zmiany polskiego systemu prawnego. I tak nasze daleko idące wątpliwości wzbudziły takie opracowania, które tutaj przytoczę: „Ekonomiczne skutki niepełnosprawności intelektualnej w systemie alkoholowego zespołu płodowego w wybranych krajach Europy Zachodniej i Ameryki Północnej”, „Sposoby zapobiegania rozpadowi rodziny w Chorwacji”, „Wskaźniki najważniejszych wartości gwarantujących sukcesy małżeńskie”, „Rodzina wobec starzejącego się społeczeństwa – szanse i wyzwania”, „Ochrona trwałości małżeństwa i rodziny w prawie rozwodowym Peru”, „Ochrona trwałości małżeństwa i rodziny w japońskim i chińskim prawie rozwodowym”, „Obecność symboli religijnych – już kończę – w przestrzeni publicznej i ochrona uczuć religijnych – analiza prawa amerykańskiego”, „Rozwód jako współczesne wyzwanie dla polityki społecznej”.

Kwestionowaliśmy również wydatek w wysokości ponad 1 100 tys. zł w ramach dotacji zawartej z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Raciborzu przez ministra sprawiedliwości. Pan minister w trybie pozakonkursowym dofinansował zadania obejmujące „prace – cytuję – remontowo-budowlane oraz wyposażenie sali gimnastycznej szkoły”. Jako uzasadnienie tej dotacji podano przeciwdziałanie przestępczości w powiecie raciborskim poprzez organizowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych. Jednak w toku kontroli nie wskazano ani konkretnej informacji na temat stanu zagrożenia przestępczości szczególnie na tym terenie powiatu raciborskiego, ani danych potwierdzających możliwość długofalowego oddziaływania poprzez zrealizowaną inwestycję na spadek przestępczości.

I najbardziej kontrowersyjne, mocno omawiane w mediach, przedsięwzięcie, które również króciutko chciałbym omówić, to jest przyznanie niebagatelnej kwoty, bo ponad 24 000 tys. zł, Fundacji Komitet Obchodów Narodowego Dnia Życia na realizację kampanii społecznej mającej na celu przeciwdziałanie przyczynom przestępczości drogowej związanej z zachowaniem niechronionych uczestników ruchu drogowego. I tutaj mamy

pewną kakofonię w ogóle w przekazach medialnych. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadzała w ostatnim okresie kilkanaście kontroli dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym również tych najbardziej narażonych – niechronionych uczestników. Nie wiem, czy państwo wiecie – nie chciałbym za daleko odbiegać od tematu naszego dzisiejszego posiedzenia – ale najbardziej niebezpiecznie w Polsce jest na pasach, na przejściach dla pieszych. Tam najwięcej pieszych ginie. Otóż my oczywiście nie negujemy – chcę powiedzieć bardzo precyzyjnie – faktu noszenia kamizelek przez dzieci, przez osoby dorosłe, bo nikt o zdrowych zmysłach negować tego nie może. Natomiast my krytycznie – zaraz się do tego odniosę – oceniamy przygotowanie tego przedsięwzięcia, na które wydano, proszę państwa, ponad 24 000 tys. zł. Po pierwsze, z twardych danych Policji wynika, że 67,5% wydatków z udziałem pieszych powstało z przyczyn kierujących pojazdami. Jest pytanie, moim zdaniem retoryczne, ale my je stawiamy i w trakcie kontroli, i teraz: czy nie byłoby zasadne przeanalizowanie chociażby w oparciu o współpracę z najbardziej wyspecjalizowaną – a wiem, o czym mówię – formacją, zajmującą się bezpieczeństwem ruchu drogowego, czyli Policją, czy część z tych środków nie należałoby dedykować na programy dotyczące tych, którzy w blisko 70% popełniają przestępstwa, w wyniku których giną ludzie? To jest moim zdaniem pytanie jak najbardziej zasadne.

Druga rzecz. Na ile realnie możemy mówić o skuteczności tego programu? Na ile możemy powiedzieć, że te rozdane kamizelki skutecznie powodują zmniejszenie wypadkowości? Tego nie wiemy, ale zadajemy otwarte pytanie. Na ile na przykład chętniej dzieciaki nosiłyby na przykład taśmy odblaskowe czy inne przedmioty, które byłyby bardziej przyjazne dla dzieci w określonym przedziale wieku 6–14?

Natomiast co wzbudziło nasze daleko idące wątpliwości i stąd między innymi negatywna ocena? Niesamowicie pan minister galopował z realizacją tego programu. Można powiedzieć, że cel na tyle szczytny, że dobrze, że tak szybko. Tylko problem polega na tym, że założone terminy i ta galopada na etapie przygotowania tego projektu zakończyła się fiaskiem, dlatego że wydaliśmy 24 000 tys. zł. Do końca roku, jak było w założeniu, nie dostarczyliśmy tych 3 milionów kamizelek.

Zaraz się do tego odniosę.

I teraz problem polega na tym, że zadajemy takie otwarte pytanie. Skalkulowaliście państwo cenę tych kamizelek na poziomie dostarczenia 100 tys., a miały być dostarczone w liczbie 3 mln. Więc chyba to jest najbardziej właściwa Komisja, żeby zapytać, czy uwzględniliście państwo efekt skali, dajmy na to?

Następna rzecz. To jest w ogóle cechą tego funduszu, że państwo, rozpisując otwarte konkursy, nie wymagacie od tych, którzy przystępują do tych konkursów, jakiegokolwiek doświadczenia. W związku z tym, biorąc pod uwagę te wszystkie ustalenia, kontrolujący, który jest obok mnie, zadał pytanie, o które pyta pani poseł, czy te kamizelki zostały dostarczone w takiej formule, w jakiej strony się umówiły? Do momentu naszego wyjścia z kontroli, czyli do końca marca tego roku pan minister sprawiedliwości nie miał realnej wiedzy, ile tych kamizelek zostało dostarczonych. Z naszej wiedzy wynika, że były one dostarczane już po tym terminie koniec grudnia ubiegłego roku przez firmy kurierskie. W trakcie tej naszej kontroli – trzeba to obiektywnie powiedzieć – pan minister wszczął postępowanie administracyjne, żeby zorientować się, na jakim etapie jest realizacja tego projektu. I my teraz, żeby już nie przedłużać, szanowni państwo, nosimy się z takim zamiarem, biorąc pod uwagę te ustalenia, biorąc pod uwagę te wątpliwości dotyczące realizacji tego projektu. Ale również – nie ukrywam – niezwykle interesujące publiczne wypowiedzi dotyczące naszych ustaleń z pozycji wiceministrów tego resortu. Jak chociażby takie, że nasze ustalenia wpisują się do Księgi Guinnessa, że są kuriozalne, że realizujemy potrzeby totalnej opozycji. A tak w ogóle kontroler pół roku temu widział, że podobno, jak czytamy w dzisiejszej prasie, prezes NIK ma jakoby gdzieś brać udział w jakichś wyborach, w związku z czym dokonywaliśmy takich ustaleń. Więc takie średnio logiczne wypowiedzi skłaniają nas do tego, żeby bliżej przyjrzeć się temu tematowi, ale również od strony odbiorcy. Wtedy dopiero będzie można rozliczyć ten projekt. Bo proszę zwrócić uwagę, że my sygnalizujemy nieprawidłowości, bo to jest cecha kontroli budżetowej, gdzie mamy ściśle określony czas i musimy szybko tę kontrolę zakończyć. Chociażby po to, żeby dzisiaj z państwem spotkać się.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Ja mam jednak prośbę do pana dyrektora, żeby bardziej syntetycznie, bo pan bardzo beletrystycznie... Ale bardzo proszę, bardzo proszę pana dyrektora, żeby pan przedstawił wyniki kontroli, bo ten czas jest dysproporcjonalny do wielkości budżetu, który pan omawia.

Poseł Joanna Mucha (PO-KO):

Ale do skali nieprawidłowości jest jak najbardziej proporcjonalny.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Pani poseł, bardzo proszę, żeby pani zgłaszała się i zachowywała jakiś porządek na tej sali. Bardzo proszę pana dyrektora o konkluzję, dlatego że pan pobił rekordy, jeżeli chodzi o wystąpienia przedstawicieli NIK. Omawialiśmy budżety, które idą w setki miliardów złotych.

Dyrektor Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego NIK Marek Bieńkowski:

Myślę, że pan przewodniczący nie pogniewa się na mnie, jeśli nie przeproszę, bo taka jest rola Najwyższej Izby Kontroli, żeby – za to nam płacą podatnicy – przekazywać obiektywne ustalenia tej kontroli. Ale idąc w stronę zapotrzebowania pana przewodniczącego, chcę powiedzieć, że z tych powodów, naszym zdaniem oczywistych, ten fundusz otrzymał ocenę negatywną.

I króciutko już. Miło mi państwa poinformować, że... Była już prokuratura? Nie. Bo chciałbym teraz mówić o wynikach prokuratury, ale jeżeli pan prezes mnie... Pani poseł omówiła, tak. W związku z tym miło mi państwa poinformować – ta wypowiedź będzie już niezwykle krótka – że Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2018 r. w części 88 – Powszechne jednostki prokuratury. Dysponent części 88 rzetelnie sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu, dokonując okresowych ocen przebiegu realizacji dochodów i wydatków, jak również realizując czynności kontrolne w jednostkach podległych. Bardzo dziękuję, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Dziękuję. Przechodzimy do części dyskusyjnej. Kto z pań i panów posłów chciałby zabrać głos w przedmiocie omawianych części budżetowych? Bardzo proszę, po kolei. Widzę. Pan poseł. Bardzo proszę. Pan poseł Świąćicki, bardzo proszę.

Poseł Marcin Świąćicki (PO-KO) – spoza składu Komisji:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, to, co się działo w tym Funduszu Sprawiedliwości, to nie koniec tych rozmaitych historii, o których tutaj była mowa. Straże pożarne. Znaczoną część tego funduszu wydano na wspomnienie straży pożarnych, tymczasem straże pożarne mają swoją osobną rubrykę w budżecie, mianowicie są dofinansowywane ze środków ministra spraw wewnętrznych i administracji. Tam obowiązują pewne reguły, w jaki sposób te środki się wydaje. Natomiast tutaj straże pożarne skonsumowały blisko chyba jedną trzecią środków budżetu Funduszu Sprawiedliwości, przeznaczonego – przypominam – dla ofiar przestępstw, na działalność postpenitencjarną i na walkę z przestępczością. Te środki zostały rozdzielone bez znajomości właściwie kryteriów: jakie straże dostały, dlaczego, czym się kierowano przy rozdzielaniu tych pieniędzy.

Kolejne rzeczy, które budzą tutaj najwyższe, że tak powiem, pewne zdziwienie: mianowicie zostały przyznane środki na 60 projektów bez procedury konkursowej, bez składania ofert, tylko po prostu uznaniowo. Jeśli coś się rozdziela uznaniowo, to przynajmniej trzeba podać uzasadnienie, dlaczego taką nadzwyczajną uproszczoną specyficzną procedurę zastosowano. Otóż w tej sprawie nie usłyszeliśmy na posiedzeniu Komisji Sprawiedliwości żadnej odpowiedzi, dlaczego uznaniowo przyznano środki właśnie na tę szkołę na przykład w Raciborzu czy na przykład Uniwersytetowi Mikołaja Kopernika na badania małżeństwa i rodziny w japońskim i chińskim prawie rozwodowym, a także ocenę trwałości małżeństwa i rodziny w prawie rozwodowym Peru itd. itp. Pewne rzeczy niespodziewanie ujawniły się tutaj, czego nie ma w raporcie, ale znaleźliśmy to w innych danych. Mianowicie, że z Raciborza kandydował do sejmiku, akurat w tym czasie, kiedy te środki były przydzielane, kiedy odbyła się tam wielka konferencja przed wyborami,

jeden z wiceministrów Michał Woś, który w dodatku nadzoruje Fundusz Sprawiedliwości z ramienia ministra Ziobry. I on był kandydatem z Raciborza. Racibórz dostał i na straże pożarne, i dostał na tę wyższą szkołę, na remont, nie wiem, sali gimnastycznej. Co to ma wspólnego z walką z przestępczością? Dlaczego akurat Racibórz? Trudno to zrozumieć.

Patrzmy dalej, co się dzieje w przypadku Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Okazuje się, że drugi wiceminister jest absolwentem tej uczelni i stamtąd się wywodzi. Długoletni współpracownik ministra Ziobry, dyrektor instytutu w Ministerstwie Sprawiedliwości. Jednym słowem takich kwiatków mamy dużo więcej. Ja uważam, że ten fundusz powinien być po prostu dokładnie i szczegółowo sprawdzony, w jaki sposób te środki były dzielone. Nie mówiąc o tym, co było wspomniane w raporcie i przez pana z NIK, że część z tych środków do tej pory nie jest rozliczona. Sprawozdania mają być składane 15 dni po wykonaniu projektu, czyli właściwie do 15 stycznia powinny być sprawozdania kwartalne. W wielu projektach nie ma tych sprawozdań. Do 31 marca nikt nie uzyskał sprawozdań: kto dostał, ile dostał, jak środki zostały rozdzielone. Uważam, że ta sprawa, panie przewodniczący, naprawdę nie zasługuje na wyciszenie, na uspokojenie, tylko zasługuje właśnie na przedłużenie. Tam, gdzie są prawidłowości, gdzie nie mamy zastrzeżeń, sprawy przechodzą szybko. Ale gdzie są nieprawidłowości, powinniśmy z nimi walczyć, a nie uciszać salę.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Myślę, że pan za daleko się posunął w tych swoich wypowiedziach, dlatego że... Ale proszę nie przeszkadzać, niech pan zachowuje jakieś zasady. Przewodzący odpowiada za przebieg posiedzenia Komisji i dotychczas podczas wystąpień przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli te wypowiedzi były zwarte i merytoryczne, natomiast takie opisy beletrystyczne wykraczają poza formułę omawiania części budżetowych. Bardzo proszę, kto z państwa chciałby zabrać głos? Pani poseł Mucha, bardzo proszę.

Poseł Joanna Mucha (PO-KO):

Po tej wypowiedzi przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli przede wszystkim zastanawiam się, czy minister sprawiedliwości Zbigniew Ziobro przedstawi wyniki tej kontroli do prokuratora generalnego Zbigniewa Ziobro, bo te wyniki ewidentnie wskazują na to, że to powinno być sprawdzone przez prokuraturę albo przez być może inne służby trzyliterowe. Natomiast oczekuję wyjaśnień ze strony ministerstwa i chciałabym te wyjaśnienia poznać. Mam więc nadzieję, że ministerstwo spróbuje przynajmniej wytłumaczyć, co się stało z Funduszem Sprawiedliwości i zastrzeżeniami, które były formułowane. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo proszę, kto z państwa chciałby jeszcze zabrać głos? Pan przewodniczący Janusz Szewczak.

Poseł Jan Szewczak (PiS):

Ja chciałbym powiedzieć, że tu nie chodzi o... My staramy się bardzo i cenimy pracę pracowników Najwyższej Izby Kontroli. Doceniamy tę pracę, ale wydaje się jednak, że mieliśmy tu do czynienia jednak z pewnym osobistym zaangażowaniem w tę ocenę. Oczywiście jest ważne, że NIK wychwytuje nieprawidłowości czy jakieś nieścisłości czy wątpliwości – to absolutnie należy docenić. Ale jednak w tej ocenie pana dyrektora, wydaje mi się, była duża doza, duża nuta takiego jakby własnego spojrzenia na politykę wydatkową i na kwestie pewnej kontrowersyjności. Oczywiście zawsze najistotniejszą jest kwestia legalności, rzetelności, prawidłowości tych działań, bo kontrowersyjne... Gdyby to były wydatki nie na marsz życia i rodziny, a, nie wiem, na marsz, na paradę gejów, to dla jednych byłyby kontrowersyjne, a dla drugich nie. Więc myślę, że tych kwestii bezpieczeństwa pożarowego ja bym jednak nie lekceważył. Wydaje mi się, że to są istotne sprawy i stąd chyba – rozumiem – było to nasze pewne zniecierpliwienie, bo przecież od wielu dni mamy już te stanowiska Najwyższej Izby Kontroli. Natomiast, o ile ja dobrze usłyszałem, to pan dyrektor nie kwestionował jakichś naruszeń prawa. – to, co sugeruje pani poseł Mucha. Nie wiem, tak przynajmniej tę wypowiedź zrozumiałem. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Mamy zgłoszenia pana ministra Michała Wójcika i pani poseł Magdaleny Kochan. Bardzo proszę, pierwszy zgłaszał się pan minister. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Michał Wójcik:

Panie przewodniczący, ja może na końcu odniosę się do wszystkich.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

W takim razie bardzo proszę panią poseł Magdalenę Kochan.

Poseł Magdalena Kochan (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, bardzo się dziwię wystąpieniu pana przewodniczącego Szewczaka. Nie będę wracać do tego, co mnie zdziwiło w tym wystąpieniu, ale powiem tylko jedno: fundusz, o którym rozmawiamy, to 325 400 tys. zł. Ten fundusz, sposób dysponowania tym funduszem, który powinien docierać naprawdę do osób pokrzywdzonych przestępstwami. Znam wiele organizacji pozarządowych, które pomagają i wyspecjalizowały się od lat w skutecznym pomaganiu ofiarom, które zostały odprawione z kwitkiem z Ministerstwa Sprawiedliwości, bez żadnego uzasadnienia, ponieważ nie ma kryterium rozdziału środków z tego funduszu. To w Ministerstwie Sprawiedliwości w posłance Magdalenie Kochan budzi ogromne wątpliwości. Ogromne wątpliwości. Gdyby tak się stało w Ministerstwie Sportu, także byłyby wątpliwości, ale Ministerstwo Sprawiedliwości na takie bezprawne rozstrzygnięcia, komu tak, a komu nie, pozwalać sobie nie powinno. Na dodatek, o ile dobrze pamiętam, w państwa resorcie nie obowiązuje odwołanie, czyli nikt od decyzji pojedynczej osoby, bo, jak sądzę, na tej zasadzie rozdziela się te środki, nie może się odwołać. Trudno uznać za pomaganie ofiarom przestępstw zastanawianie się na międzynarodowej konferencji, na której za 200 tys. zł jest catering i za 250 tys. zł bankiet, że rozstrzygnięcie problemów Peru ma wpływ... Słuchałam. Słuchałam, panie ministrze, i będę naprawdę wdzięczna, jeśli pan ze spokojem, choć na pana miejscu spokojna bym nie była, wysłucha tego, co mam do powiedzenia. Zatem nie mówimy o bagatelnych kwotach.

Panie przewodniczący, ja cenię sobie sposób pańskiego prowadzenia obrad. Naprawdę nie wydaje mi się, że cenzorowanie czy cenzura stosowana wobec wypowiedzi Najwyższej Izby Kontroli jest czymś, co panu przystoi. Nie przystoi.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Pani poseł, jednak muszę się odnieść. Jaka cenzura? Pan dyrektor mówił prawie pół godziny i w momencie, kiedy odbiegał od wątku merytorycznego, a wprowadzał wątek beletrystyczny, uważałem, że mogę się zwrócić do pana dyrektora, żeby mówił o wydatkach i je oceniał. Bardzo proszę, pan minister Michał Wójcik.

Sekretarz stanu w MS Michał Wójcik:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Panie przewodniczący, szanowni państwo, my odpowiemy, odniesiemy się do tych bloków pytań. Także do tego, co mówił przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli. Prosiłbym może w pierwszej kolejności, jeżeli chodzi o ściąganie należności, żeby odpowiedział dyrektor Departamentu Budżetu resortu sprawiedliwości. A jeżeli chodzi o kwestię dotyczącą uczelni w Raciborzu, kwestię dotyczącą konferencji związanej z bezpieczeństwem, kwestię dotyczącą Torunia, żeby odpowiedziała pani dyrektor zajmująca się bezpośrednio Funduszem Sprawiedliwości. A ja może podsumuję kwestię dotyczącą ekspertów, kamizelek i straży pożarnych. Postaramy się mówić bardzo szybko.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo proszę. Pan dyrektor teraz, tak?

Dyrektor Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej Ministerstwa Sprawiedliwości Artur Strumnik:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, jeśli chodzi o kwestię ściągania należności w Ministerstwie Sprawiedliwości, chciałbym podkreślić, że ministerstwo w miarę dostępnych narzędzi i rozwiązań prawnych regularnie i bez zbędnej zwłoki podejmuje wszelkie czynności zmierzające do windykacji należności.

Oczywistym jest, że w części przypadków, zwłaszcza jeśli mówimy o kwotach rozbitych na wielu kontrahentów, dochodzi do sytuacji, kiedy wierzytelności są sporne. Czas egzekucji tych należności wydłuża się. Natomiast są podejmowane w pierwszej kolejności inne działania jakby polegające na przedsądowej egzekucji należności, działania w zakresie nadzorczym. Tu mówimy chociażby o kwestiach dotyczących ściągłości należności od podmiotów korzystających z elektronicznej bazy ksiąg wieczystych, tj. głównie komorników i notariuszy. W tym przypadku poza działaniami nadzorczymi podejmowanymi za pośrednictwem organów samorządów zawodowych i sądów okręgowych podjęte zostały prace legislacyjne mające na celu zlikwidowanie tego problemu. To znaczy stworzenie mechanizmów umożliwiających raz – skuteczniejsze dochodzenie należności od podmiotów korzystających z centralnej informacji, a dwa – wprowadzenie sankcji dla użytkowników, którzy tych płatności nie regulują.

Jeżeli chodzi o kwestie dotyczące zintegrowanego systemu rachunkowości i kadr, to była w zasadzie jedyna uwaga dotycząca części 15. Już na posiedzeniu Komisji Sprawiedliwości wyjaśniałem to, a teraz króciutko spróbuję jeszcze raz. Jeśli chodzi o sformułowanie zawarte w wystąpieniach Najwyższej Izby Kontroli, wskazujące jednoznacznie na niedostosowanie tego systemu jako systemu finansowo-księgowego do prawidłowej ewidencji należności, to troszkę inaczej to wygląda. Kwestia jest taka, że system został skonfigurowany pod pewne założenia wynikające z charakterystyki należności sądowych, które są wymagalne w dniu, w którym orzeczenie sądu w danej sprawie jest prawomocne, i powinny być w zasadzie w całości przypisane jako należność sądowa i uiszczone przez zobowiązanego. To, że te terminy nie są dochowywane, mamy tego świadomość. Natomiast od 2007 r. takie założenie zostało przyjęte, a system skonfigurowany w latach 2011–2012 został jakby pod te należności krótkoterminowe przygotowany i teraz kwestią podstawową merytoryczną jest stwierdzenie, czy należności sądowe stanowią krótko- czy długoterminowe należności. W tej kwestii wystąpiliśmy do Ministerstwa Finansów zgodnie z sugestią Najwyższej Izby Kontroli. W momencie, kiedy będziemy mieli wiążące stanowisko merytoryczne MF, system zostanie zrekonfigurowany, ale w pierwszej kolejności należy dostosować systemy obsługujące księgę należności sądowych. Więc reasumując, najpierw decyzje merytoryczne rozstrzygające ostatecznie, jaki charakter powinny mieć w sprawozdawczości te należności, a potem dopiero ponoszenie wydatków na dostosowanie systemów informatycznych. W pierwszej kolejności merytorycznej, w drugiej systemu FK, czyli ZSRK. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. I teraz jeszcze pan dyrektor?

Sekretarz stanu w MS Michał Wójcik:

Pani dyrektor.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo proszę. Bardzo proszę, pani dyrektor.

Zastępca dyrektora Departamentu Funduszu Sprawiedliwości Ministerstwa Sprawiedliwości Karolina Kucharska:

Dzień dobry. Ja w pierwszej kolejności chciałabym się odnieść do sformułowanego zarzutu, że fundusz nie działa w oparciu o przejrzyste procedury albo działa w oparciu o brak jakichkolwiek procedur.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo proszę panią dyrektor, żeby bliżej mikrofonu, żeby wszyscy na sali mogli panią dobrze słyszeć.

Zastępca dyrektora Departamentu Funduszu Sprawiedliwości MS Karolina Kucharska:

Dobrze. Więc jeszcze raz. Chciałabym w pierwszej kolejności odnieść się do zarzutu, że fundusz działa w sposób mało przejrzysty. Fundusz działa w oparciu o zapisy rozporządzenia, gdzie w sposób jasny określone są procedury, w jaki sposób podmioty mogą uzyskać dotację z Funduszu Sprawiedliwości. Każdorazowo publikowane jest między innymi ogłoszenie o konkursie ofert, które precyzuje zarówno kartę oceny formalnej,

jak i kartę oceny merytorycznej, w której określone są wagi punktowe, ile maksymalnie punktów w danej części złożona oferta może otrzymać. Jest to wszystko transparentne i publikowane...

Sekretarz stanu w MS Michał Wójcik:

Panie przewodniczący, proszę reagować, bo naprawdę pan poseł chyba przesadził. Powinien pan do Komisji Etyki trafić. Co to znaczy instrukcja wyprowadzania pieniędzy? Naprawdę, niech się pan hamuje. Rozporządzenie. Co pan opowiada?

Zastępca dyrektora Departamentu Funduszu Sprawiedliwości MS Karolina Kucharska:
Rozporządzenie jest...

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Szanowni państwo, bardzo proszę. Wiem, że emocje mogą się pojawiać, ale bardzo proszę państwa posłów o zgłaszanie się. Jak zauważę tylko osobę, która chce zabrać głos, to udzielię głosu. Bardzo proszę, pani dyrektor, bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Funduszu Sprawiedliwości MS Karolina Kucharska:

Zapisy rozporządzenia są ogólnodostępne, więc można się z treścią rozporządzenia zapoznać. Są tam wskazane określone tryby, w ramach których minister sprawiedliwości, jako dysponent funduszu, może przeznaczyć środki zarówno organizacjom pozarządowym, jak i podmiotom sektora finansów publicznych. Rozporządzenie precyzuje te kwestie dość jasno. Dodatkowo poszczególne konkursy są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej, gdzie jasno określone są kryteria oceny poszczególnych ofert zarówno pod kątem oceny formalnej, jak i oceny merytorycznej. To tytułem wstępu. Chciałabym również podkreślić, że jeśli chodzi o działania związane z pomocą osobom pokrzywdzonym przestępstwem, to nie są to tylko działania związane z pomocą osobom, które już doznały pokrzywdzenia przestępstwem, ale również wszelkie działania prewencyjne i profilaktyczne, które mają na celu minimalizację właśnie takich sytuacji, gdzie będziemy musieli już działać – pomagając. Wolimy też działać prewencyjnie i profilaktycznie. To tak tytułem wstępu.

Jeszcze przez chwilę odniosę się do zarzutów związanych ze sprawozdawczością. Umowa z podmiotem zawsze reguluje te kwestie, gdzie podmioty składają, po pierwsze, wyciągi bankowe, informacje kwartalne, również zgodnie z rozporządzeniem, i sprawozdania. Odnosząc się już teraz w szczególności do kwestii związanych z poszczególnymi podmiotami, jeśli chodzi o przyznanie dotacji Fundacji Wyszehradzkiej, dotacja została przyznana w ramach trzeciego konkursu ofert w zakresie przeciwdziałania przyczynom przestępczości. Konkurs był opublikowany na stronach Biuletynu Informacji Publicznej. Oferta została oceniona przez dwóch członków komisji konkursowej. Zdobyła wymagane, zgodnie z rozporządzeniem, minimum 50% punktów i została rekomendowana do dofinansowania. Dodatkowo w ramach tego konkursu dotację otrzymało jeszcze 57 organizacji, które również startowały do tego konkursu.

Jeżeli chodzi o tematykę, która była poruszana bezpośrednio już na konferencji, tak jak wspominałam, działania w obszarze Funduszu Sprawiedliwości to szeroko pojęta profilaktyka. Ta konferencja również miała na celu poruszenie różnych tematów czy z zakresu cyberbezpieczeństwa, czy z zakresu problemu reprivatyzacji i pokrzywdzenia osób, które z tym zdarzeniem miały miejsce. Jednocześnie chciałabym również odnieść się do zarzutu Najwyższej Izby Kontroli, która tak naprawdę weryfikowała tylko i wyłącznie zawartość merytoryczną konferencji po nazwach paneli, nie będąc na tej konferencji, nie prosząc dysponenta funduszu o szczegółowe materiały z tej konferencji. To tyle w zakresie Fundacji Wyszehradzkiej.

W dalszej kolejności chciałabym się odnieść do dotacji udzielonej Uniwersytetowi Mikołaja Kopernika. Był to projekt pilotażowy z dziedziny badań, ze sfery badawczo-rozwojowej. Jak wszyscy wiemy, wszystkie kraje rozwinięte inwestują w tę sferę, więc również w zakresie Funduszu Sprawiedliwości została podjęta decyzja o przyznaniu dotacji dla UMK. W ramach projektu zrealizowano 212 publikacji o różnorodnej tematyce. Były to badania interdyscyplinarne i prawnoporównawcze, np. z zakresu alkoholowego zespołu płodowego, przemocy domowej czy ochrony dobra dziecka. Chciałabym

podkreślić, że były również badane różne studia w różnych krajach, tak żeby przeszczepić rozwiązania, które już są obecne w innych krajach, na grunt polski, a nie tylko szukać nowych rozwiązań. Chciałabym powiedzieć, że w przypadku ostatniego projektu ustawy przemocowej te badania, w ramach tego badania, które powstało w ramach tego projektu, zostały w pełni wykorzystane przy pracach nad tym projektem.

Jeżeli chodzi o Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Raciborzu, tutaj również chcę podkreślić, że przyznana dotacja miała charakter prewencyjny. Miała na celu zagospodarowanie głównie czasu młodzieży, dzieci, osób młodych poprzez organizowanie zarówno zajęć sportowo-rekreacyjnych, jak i profilaktyki w zakresie zdrowego trybu życia, zagrożeń płynących ze strony spożywania alkoholu czy substancji psychoaktywnych. Wynikiem realizacji tego projektu było, że już w 2018 r. ponad 2 tys. dzieci i młodzieży z powiatu raciborskiego mogło wziąć udział w zajęciach organizowanych właśnie na tym terenie. To tyle z mojej strony. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję, pani dyrektor za merytoryczne odniesienie się do tych zarzutów. Bardzo proszę, pan minister Michał Wójcik.

Sekretarz stanu w MS Michał Wójcik:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Ja w pierwszych zdaniach odniosę się do rzetelności kontroli. Strona 17 uchwały: „Jak wykazała kontrola, minister konsekwentnie w 2018 r. finansował ze środków funduszu realizację zadań, których związek z celami funduszu był wątpliwy, np. wyposażenie antywłamaniowe i przeciwpożarowe obiektów sakralnych”. Od kilku dni czekam, żebyście państwo wskazali nam, jakie pieniądze zostały wydane na tego typu działania? Nie wypada Najwyższej Izbie Kontroli, żeby tak nierzetelnie przygotowywać uchwały. No, panie generale.

A teraz odniosę się do kamizelek. Pan generał powiedział, że nie ma żadnych wątpliwości. A jednak w tymże samym dokumencie, strona 22: „Ogłoszenie konkursu nie zostało poprzedzone rzetelną i udokumentowaną analizą wskazującą na zasadność przeprowadzenia tego rodzaju akcji informacyjnej oraz potwierdzającą możliwość jej faktycznego oddziaływania na zachowania potencjalnych sprawców przestępstw drogowych. Tymczasem, jak wykazały wyniki kontroli NIK, brak było jakichkolwiek pogłębionych analiz, które obrazowałyby faktyczny wpływ akcji profilaktycznych – przypomnę, wyposażenie dzieci w kamizelki – na stan bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego”. Panie generale, to nie jest poważne. Jakie pan chciał pogłębione analizy, że kamizelka odblaskowa chroni dzieci? Wie pan, ile jest wypadków z udziałem dzieci rocznie? W 2018 r. ponad 2800. Każdy, jak pan wyjdzie na ulicę, panie generale, z całym szacunkiem, to panu powie, że kamizelka chroni człowieka. Każdy to powie, więc jak można to nam zarzucać? Chcę państwu powiedzieć, że my dostarczyliśmy ponad 3 mln kamizelek. 3 mln kamizelek dla dzieci do 14 tys. szkół. I to jest zarzut między innymi ze strony opozycji. No, pewnie, bo przecież powinniśmy z funduszu finansować na przykład koncert Madonny. Nie, pani poseł? Koncert Madonny mogliśmy sfinansować. A my niestety daliśmy pieniądze dla dzieci na kamizelki, na ponad 3 miliony, i na straż pożarną, panie pośle, prawda? Także u pana na pewno ochotnicza straż pożarna dostała pieniądze na to wyposażenie, bo oni pierwsi docierają na miejsca wypadków. Kupiliśmy defibrylatory, nożyce hydrauliczne. Wszystkie jednostki ochotniczych straży pożarnych w Polsce dostały. U pana również. Ale to jest też zarzut, że na kamizelki dla dzieci i dla straży pożarnej wydaliśmy ponad 100 mln, bo kupiliśmy 31 samochodów, 2640 defibrylatorów, 592 narzędzia umożliwiające wydobywanie osób uwięzionych w pojazdach.

Ja się zastanawiam, czy wy życie w społeczeństwie? Pytam się opozycji. Wydaliśmy duże pieniądze na to. Może was boli, bo powinniście wy to zrobić? Nie zrobiliście. Dlaczego my to zrobiliśmy? Bo po prostu zmienione zostały przepisy i dzisiaj od nietrzeźwych sprawców wypadków drogowych są zasądzone obligatoryjnie świadczenia pieniężne. Minimalnie to jest 5 tys. zł. Przecież my z tego mamy – z nawiązek, z tego typu świadczeń pieniężnych. My z tego pieniądze pozyskaliśmy. I z czego jeszcze? Z zatrudniania osób w więzieniach. Jest tu pan pułkownik. Budujemy halę. 25 zbudowaliśmy. Jeszcze kilkanaście będziemy budowali. Dzisiaj 80% z tych, którzy mogą pracować

w więzieniach, pracuje. Dlaczego o tym mówię? Bo 7% z ich wynagrodzenia idzie do tego funduszu, z którego kupiliśmy te kamizelki i daliśmy pieniądze dla strażaków.

Jeżeli chodzi o kwestię dotyczącą pełnomocnika – ostatnia rzecz – eksperta w biurze ministra. Otóż rzeczywiście został na takich warunkach zatrudniony. My tego nie kwestionujemy, ale on spełniał trzy funkcje praktycznie. Mogliśmy trzech pełnomocników mieć – do informatyzacji i cyberprzestępczości, do spraw reformy prawa rodzinnego i trzeci do spraw funduszu sprawiedliwości. To robiła jedna osoba, więc coś w tym dziwnego? Ja tego za bardzo nie rozumiem. Zajmowała się informatyzacją na początku swojej drogi w resorcie sprawiedliwości. To jest trudna historia. Naprawdę to jest trudne, bardzo trudne. On jeden tak naprawdę zajął się trzema potężnymi obszarami. A w waszych czasach dyrektorzy nie zarabiali więcej niż ministrowie? Bo mi się coś wydaje, że jednak również tak było. Więc to jest zarzut do nas?

Więc panie przewodniczący, szanowni państwo, Fundusz Sprawiedliwości jest transparentny, jest przejrzysty. Działamy na podstawie przepisów prawa, tak jak pani dyrektor powiedziała: ustawy – Kodeks karny wykonawczy (rok temu musiałem również tutaj tłumaczyć art. 43), a także rozporządzenia. Jeżeli chodzi o kamizelki, to każdy przecież mógł się zgłosić do tego, co ogłosiliśmy. W BIP-ie to było. To wisiało w BIP-ie, prawda? Zgłosiła się jedna firma. Wzięła kamizelki od wielu producentów. Jeżeli chodzi o opóźnienia, bo to nam zarzucono, to tak, bo był sztorm i statek się przewrócił. Mówiliśmy to na posiedzeniu Komisji Sprawiedliwości. Tak było. Dlatego były pewnego rodzaju opóźnienia. Ale najważniejsze, że beneficjenci dostali kamizelki. I dzisiaj nam zarzucają, że dzieci dostały kamizelki, strażacy dostali nowoczesny sprzęt, który ratuje życie ludziom. Naprawdę... Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Zaraz oddam głos panu dyrektorowi, ale zgłaszała się pani poseł Joanna Mucha. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Joanna Mucha (PO-KO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Panie ministrze, ja rozumiem, że formą obrony jest atak, co pan przed chwilą zaprezentował w pełnej krasie tak naprawdę. Ja bym powiedziała tak: jeśli chodzi o ten Fundusz Sprawiedliwości, to on jest rzeczywiście w pełni transparentny i w pełni transparentnie możemy powiedzieć, że wydatki z niego ponoszone są niecelowo i niegospodarnie. I powiem tak: my niestety nie mamy dzisiaj możliwości, bo prokuratura jest zależna, żeby to rozliczyć, ale rozliczymy to wtedy, kiedy będziemy rządzić. Dlatego że na pierwszy rzut oka widać, że to są wydatki, które były ponoszone niegospodarnie i niecelowo. Jeśli państwo zakładacie sobie profilaktykę przestępczości i wydawanie pieniędzy na dowolny cel pod płaszczykiem profilaktyki przestępczości, to możecie za chwilę nam powiedzieć, że sadzenie kwiatków będzie profilaktyką przestępczości. Więc mówienie dzisiaj nam, że zajęcia sportowe z Funduszu Sprawiedliwości to jest profilaktyka przestępczości, albo konferencja naukowa, na której mówicie o tym, że rozwody prowadzą do przestępczości, to proszę pana, wie pan, co to jest? To jest uprawianie skrajnej ideologii za pieniądze, które należą się ofiarom przestępstw, i to robicie. Rozdajecie swoim pieniądze, które należą się ofiarom przestępstw. Rozdajecie po prostu po to, żeby najbliżsi przyjaciele mogli zarobić i po to, żeby wydać pieniądze na dowolny cel. A jeżeli chodzi o te kamizelki, to gdzie one są? Gdzie one są? Wszystko. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Dziękuję. I prosił o głos pan dyrektor, który reprezentuje Najwyższą Izbę Kontroli.

Dyrektor Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego NIK Marek Bieńkowski:

Bardzo serdecznie dziękuję. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowny panie ministrze, pan sam doskonale wie, że tutaj nie ma nic osobistego. Za to nam płacą podatnicy, żeby dokonać ustaleń i zaprezentować je Wysokiej Komisji. Od decyzji Wysokiej Komisji zależy, czy przyjmiecie nasze ustalenia, czy też nie. Natomiast muszę się konkretnie odnieść do paru rzeczy i bardzo króciutko, szanując państwa czas, poproszę

również kontrolera, który był u was w ministerstwie, i przeprowadzał kontrolę. Natomiast panie przewodniczący, proszę wierzyć, nie ma żadnej beletrystyki – wszystko, o czym ja powiedziałem, znajduje się w aktach kontroli. Każdy z państwa może zawnioskować do prezesa Izby o dostęp do akt kontroli i ja ten wniosek poprę. To jest pierwsze.

Druga rzecz. Króciutko do pani dyrektor. Pani dyrektor słusznie zauważyła, zresztą pan minister również do tego nawiązywał, że to jest zgodne z prawem. Potwierdzamy, to jest zgodne z prawem, panie ministrze. Rozporządzenie w oparciu, o które funkcjonuje... § 11, gdzie pan minister według żadnych kryteriów dokonuje wyboru i nie musi informować opinii publicznej. Więc pani dyrektor, z całym szacunkiem, niech pani nie mówi o transparentności, bo pani mówiąc o transparentności, mówi o otwartych konkursach. A ja mówię o przyznaniu środków między innymi w paru tych projektach, które tutaj wymieniałem.

Ale żeby szanować państwa czas, króciutko poprosiłbym pana doradcę, jeżeli pan przewodniczący będzie tak łaskaw.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Jeżeli to jest konieczne, to bardzo proszę.

Doradca ekonomiczny w Departamencie Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego Najwyższej Izby Kontroli Paweł Gibuła:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, kilka tylko słów uszczegółowienia i odniesienia się przede wszystkim do argumentów użytych przez panią dyrektor z Departamentu Funduszu Sprawiedliwości. Absolutnie zgadzam się, że rozporządzenie w sprawie Funduszu Sprawiedliwości bardzo detalicznie określa w pewnych aspektach zasady dostępu aplikowania o środki z Funduszu Sprawiedliwości. Przewiduje dwa tryby: tryb konkursowy i tryb naboru wniosków. Natomiast tylko jeden wzmiankowany już przez pana dyrektora § 11 tego rozporządzenia *de facto* unieważnia całe rozporządzenie. Wprowadza bowiem możliwość udzielenia dofinansowania przedsięwzięć w trybie szczególnym, właśnie poza otwartym konkursem ofert, poza naborem wniosków. To, co wskazaliśmy w wystąpieniu pokontrolnym – udzielono 60 takich dotacji w 2018 r. na 40 mln zł, z łącznej kwoty około 200 mln dotacji, czyli jedna trzecia mniej więcej została udzielona w tym trybie pozakonkursowym. W przypadku tych dotacji udzielonych w trybie pozakonkursowym, które mieliśmy w badanej próbie, każdorazowo pytaliśmy pana ministra, jakie szczególne przesłanki zaszły, zaistniały, że zaszła konieczność udzielenia dotacji na podstawie §11 rozporządzenia. Uzyskaliśmy tylko i wyłącznie odpowiedź: „Bo mam taką możliwość”. Nie były to niestety wyjaśnienia merytoryczne.

Natomiast to, co sygnalizowaliśmy w wystąpieniu pokontrolnym, to, co znalazło odzworowanie w uchwale Kolegium Najwyższej Izby Kontroli, analizowaliśmy szczegółowo również karty oceny merytorycznej. W przypadku, gdy udzielana jest dotacja z Funduszu Sprawiedliwości, jeżeli jest to tryb konkursowy, sporządzane są przez pracowników ministerstwa dwie karty oceny merytorycznej. Bardzo często w praktyce miało to miejsce w przypadku tych wszystkich kwestionowanych przez nas dotacji. To pracownicy ministerstwa w kartach oceny merytorycznej zgłaszali bardzo istotne zastrzeżenia odnośnie do konstrukcji proponowanych przez potencjalnych dotacjobiorców, odnośnie do proponowanych przez nich zadań. Te zarzuty bardzo często były bardzo grubego formatu: podstawowe naruszenie zasad zarządzania projektami, niezgodność z metodyką SMART, brak precyzyjnych kosztorysów, przeszacowanie kosztów realizacji zadań. Natomiast bardzo często punktacja, która była finalnie przyznawana, była niespójna z tymi uzasadnieniami, które poszczególni pracownicy ministerstwa wcześniej formułowali. I to również wzbudziło nasze wątpliwości, że dysponent, który każdorazowo ma możliwość zdecydowania, czy dana dotacja zostanie udzielona czy nie, nie reagował na negatywne sygnały ze strony własnych pracowników.

Fundacja Wyszehradzka. Pani dyrektor zarzuciła nam, że kierowaliśmy się tylko tematami paneli – tak. Natomiast w dokumentacji dotacji nigdzie nie ma dokumentacji szczegółowej, co na tej konferencji było poruszane. Była tylko jedna krótka lakoniczna notatka pracownika ministerstwa, w której zostały wymienione. A więc nasz podsta-

wowy zarzut był tego rodzaju, że minister nie wiedział również dokładnie, na jakie zadania to dofinansowanie zostało udzielone.

Jeśli chodzi o dotację dla Torunia, tak naprawdę praktycznie w 100% ten 6-milionowy projekt to były wynagrodzenia dla pracowników, którzy stworzyli 212 opracowań, różnych opracowań naukowo-badawczych. Natomiast pytaliśmy pana ministra znowu szczegółowo o koszty tego przedsięwzięcia, np. o 600 tys. zł kosztów bezpośrednich. Dlaczego uniwersytet ulokowany w Toruniu miał potrzebę otwarcia w Warszawie oddzielnego biura projektów, w którym było zatrudnionych kolejnych kilkanaście osób? Nie uzyskaliśmy żadnego komentarza ze strony ministerstwa odnośnie do poszczególnych wskazywanych przez nas pozycji kosztów.

Temat kamizelek, kończąc. Nasza wiedza zatrzymała się na tym, że pod koniec marca, czyli z trzymiesięcznym opóźnieniem, firma kurierska dostarczyła kamizelki do szkół. Nie negujemy tego faktu. Natomiast nie wiemy, i w naszej ocenie dysponent funduszu również nie wie, ile tych kamizelek zostało faktycznie rozdanych przez nauczycieli uczniom. Do kamizelek były załączone konspekty zajęć edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa zakupione za 2 000 tys. zł. Nie wiemy, ilu nauczycieli faktycznie te zajęcia przeprowadziło. To było tuż przed strajkiem, więc ani my jako NIK, ani znowu dotychczasodawca – podkreślę – nie miał precyzyjnej wiedzy, w jaki sposób te środki publiczne zostały wydatkowane. Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Dziękuję. Zgłaszał się pan minister Michał Wójcik. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MS Michał Wójcik:

Ja tylko jednym zdaniem, panie przewodniczący, odniosę się do tego, co mówił pan generał, bo pan generał powiedział wprost: „Tak, działaliście na podstawie prawa, w granicach prawa”. Zasada praworządności wynikająca z konstytucji: „Działaliście na podstawie prawa, w granicach prawa”. Ale rozumiem, że kontrolerom nie podoba się to do końca.

Dobrze, ale wkraczacie państwo w obszar władzy ustawodawczej. Tak, tak. To jest konkretny przepis prawa.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Ale bardzo proszę, niech pan zachowuje pewne zasady. Jest pan gościem i uczestnikiem. Dostanie pan głos, będzie pan mówił. Dostał głos i ma teraz czas – może się wypowiedzieć w imieniu resortu. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MS Michał Wójcik:

Ja dziękuję. To wszystko, co chciałem powiedzieć, bo to jest najważniejsza informacja, że tak, jak tutaj pan generał powiedział, właściwie odkrył pan całą prawdę. I tyle.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

..do głosu?

Dyrektor Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego NIK Marek Bieńkowski:

Panie ministrze, miałem piątkę z aplikacji kontrolerskiej, więc przypomnę sobie wiedzę. Pan powinien wiedzieć i znać ją jako minister sprawiedliwości.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Ale bardzo proszę nie pouczać, bo to jest nieeleganckie.

Dyrektor Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego NIK Marek Bieńkowski:

Nie, nie. Ja chcę powiedzieć tak: że nie jest prawdą to, co mówi pan minister, że my mamy jedyne kryterium legalności. Pan podkreślał obiektywizm naszych ustaleń. To, co my wam zarzucamy, to niecelowość i nierzetelność tych działań. I dlatego proszę zwrócić uwagę, jestem bardzo precyzyjny, panie ministrze, nie zarzucamy niegospodarności, bo musimylibyśmy prześwietlić sprawę od strony beneficjentów, którzy otrzymali te produkty. Dlatego jesteśmy bardzo oszczędni w ocenach. Chcę pana i Wysoką Komisję poinformować,

że tu nie ma wątpliwości prawnej – ustawa o Najwyższej Izbie Kontroli w art. 5 wyraźnie mówi, jakie kryteria przy ocenie określonych zjawisk stosuje NIK. Powtórzę: legalność, rzetelność, celowość, gospodarność. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Proszę państwa, nie widzę już zgłoszeń. Stwierdzam zakończenie omawiania tych części budżetowych. Bardzo dziękuję tym osobom, które były na tej części, ale mogą pozostać na kolejną część.

Przechodzimy do części drugiej – opinia Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki. Może pół minuty czasu na pożegnanie naszych gości. Bardzo dziękuję.

Bardzo dziękuję. Przystępujemy do rozpatrzenia opinii Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki. Bardzo proszę przedstawiciela pana posła Kazimierza Moskala o przedstawienie opinii Komisji. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Kazimierz Moskal (PiS) – spoza składu Komisji:

Dziękuję bardzo. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, pani minister, szanowni państwo, 18 czerwca 2019 r. Komisja Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki rozpatrzyła sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. w zakresie części budżetowej 25 – Kultura fizyczna, części budżetowej 40 – Turystyka, części budżetowej 85 w zakresie działów 630 – Turystyka, 926 – Kultura fizyczna, w zakresie zadań z zakresu administracji rządowej w części 85 – budżety wojewodów, w zakresie instytucji gospodarki budżetowej – Centralny Ośrodek Sportu, w zakresie państwowych funduszy celowych – Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów, w zakresie państwowych osób prawnych – Polskiej Organizacji Turystycznej i Polskiej Agencji Antydopingowej. W trakcie posiedzenia Komisji pan minister i pracownicy Ministerstwa Kultury Fizycznej i Sportu w sposób szczegółowy przedstawili budżet, wykonanie budżetu za 2018 r. Były uwagi, były pytania. Odpowiedzi udzielili pan minister i pracownicy Ministerstwa Kultury Fizycznej i Sportu. Również przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli przedstawił uwagi dotyczące tych części, o których wspomniałem. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu za 2018, z pewnymi uwagami dotyczącymi pewnego podmiotu w zakresie turystyki, w zakresie udzielenia pewnej dotacji. Po tym wszystkim, można powiedzieć, Komisja jednomyślnie zaopiniowała wykonanie budżetu za 2018. Wtedy i teraz również pragnę podziękować i pogratulować ministrowi i podległym pracownikom solidnej, rzetelnej i uczciwej pracy oraz właściwego wykonania budżetu za 2018 r. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję panu posłowi za taką zwartą prezentację opinii Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki. Teraz proszę o koreferat ze strony Komisji Finansów Publicznych panią poseł Joannę Muchę. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Joanna Mucha (PO-KO):

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo, nie byłam, co prawda, na Komisji Kultury Fizycznej i Sportu, ale odsłuchałam całe posiedzenie, dość lakoniczne, powiedziałabym, jeśli chodzi o ocenę. Ale rzeczywiście potwierdzam wszystkie oceny pozytywne ze strony koreferentów. Będę więc mówiła nie tyle na podstawie samego posiedzenia Komisji Kultury Fizycznej, ile mojego dokładnego zapoznania się z materiałami. Na początku takie ogólne uwagi, bo wydaje mi się, że ta Komisja do tego służy, żebyśmy takie kierunkowe również zalecenia formułowali. Po pierwsze chciałabym powiedzieć, że... Chciałabym jakby zwrócić państwa uwagę na to, co się dzieje na naszych oczach, czyli na serię utonięć, i na to, że uruchomiliśmy przecież lata temu program „Umiem pływać”. Ten program jest cały czas na tym samym poziomie. Właściwie poziom finansowania chyba nawet się zmniejszył, a w każdym razie nie rośnie. Ten program wtedy, kiedy był wprowadzany, był planowany jako program populacyjny. On miał objąć wszystkie dzieci. Nie rozwija się. Przez te wszystkie lata nie rozwija się. Dzieci, młodzież toną. Naprawdę po raz kolejny, bo to już nie jest pierwszy raz, apeluję do Ministerstwa Sportu o to, żeby ten program rozwinąć, żeby to był program rzeczywiście populacyjny.

Podobnie drugi mój apel związany z orlikami. Ja wiem, że państwo orlików nie kochacie, bo to jak gdyby kojarzy się w sposób oczywisty. Ale wszyscy apelują, wszyscy mają świadomość tego, że orlikom potrzebne są remonty. Oczywiście ja wiem, że samorząd wziął na siebie to, żeby utrzymywać orliki, ale bez planu ze strony ministerstwa – planu audytu orlików, bez planu modernizacji tych orlików – po prostu stracimy coś, co służy naszym dzieciom, służy dorosłym. Wydaje mi się, że naprawdę warto by było jakiś specjalny program uruchomić.

Dalej. Gimnastyka korekcyjna – program, który się pojawił za niecałe 5 mln zł. Cały czas mówimy o fali otyłości, cały czas mówimy o fali problemów z postawą. Ja również apeluję do Ministerstwa Sportu: jesteście państwo tą instytucją, która może w tym programie gimnastyki korekcyjnej zwiększyć finansowanie. Naprawdę będzie to z korzyścią dla naszych dzieci.

Teraz przechodzę już do bardziej szczegółowych, ale też ogólnych moich zastrzeżeń dotyczących budżetu, wykonania budżetu w 2018 r. Po pierwsze, chciałabym zwrócić uwagę na to, że wpływy ze zwrotów dotacji są na wyjątkowo niskim poziomie – to jest na str. 3 sprawozdania u państwa. To są naprawdę niskie poziomy, więc wydaje mi się, że dobrze by było, żebyście państwo poinformowali nas, z jakiego powodu z 250 do 145, z 400 do 190? To jest mniej więcej połowa wykonanych dochodów. Ale to jest drobiazg.

Jedźmy dalej: wyraźny spadek środków finansowych na kulturę fizyczną. Niestety w tym budżecie na 2018 r. mamy prawie 19-milionowy spadek środków na kulturę fizyczną. Spadek dotacji jest z 232 mln zł do 209 mln zł. To jest 23 mln zł. To jest bardzo duży spadek wydatków. Wzrost wydatków majątkowych z 3 do 9. Więc to są rzeczy, które jakby zaskakują, bo wydaje mi się...

Str. 6, pani dyrektor, bo widzę, że nie wie pani, w którym miejscu zlokalizować. Str. 6 sprawozdania. Nie, pani umie czytać. Ja bardzo szanuję panią dyrektor. Uważam, że mamy bardzo dobre relacje, więc tylko przypominam, w którym miejscu to się znajduje. Nie mam z tym żadnego problemu. Natomiast ten spadek jest zastanawiający.

Dalej. Chciałabym zapytać, coż to jest za wydatek pół miliona złotych na klaster niezawodnościowy? Co prawda, była o tym mowa na posiedzeniu państwa Komisji, na posiedzeniu Komisji Kultury Fizycznej. Ale jako żywo nie jestem w stanie zrozumieć odpowiedzi, która została udzielona. To jednak są dość duże pieniądze, więc chciałabym zapytać, o co chodzi?

Dalej. Chciałabym państwa pochwalić za wyraźny wzrost środków finansowych na działalność badawczo-rozwojową i bardzo ciekawe projekty, które zostały uruchomione. To jest prawie 167% w stosunku do roku poprzedniego. Uważam, że to jest bardzo słuszne. Duży wzrost na wydatki z udziałem finansowania z Unii Europejskiej. Co prawda to są stosunkowo niskie pieniądze, bo to jest tylko 420 tys. więcej, więc nadal tych środków Ministerstwo Sportu nie uruchamia jakoś bardzo dużo, ale jest zauważalny wzrost, więc to też jest coś, co, uważam, jest słuszne.

Natomiast przejdę teraz do rzeczy, które budzą moje duże wątpliwości i zaniepokojenie. Uważam, że trzeba by było na nie zwrócić uwagę. Mianowicie str. 27: wydatki budżetowe, to jest 6 364 tys. zł w rozdziale 92695. Otóż proszę państwa, w 2016 r. – str. 27 państwa sprawozdania – zrobiliście państwo po raz pierwszy wyłom. Pamiętamy sytuację, Tomaszów, prośba o wydanie z budżetu państwa środków inwestycyjnych. Miało być to jeden raz. To miała być jedna pojedyncza inwestycja, która miała być w ten sposób sfinansowana. Mamy już rok 2018, kolejny rok z rządu. I co więcej, to finansowanie jest coraz większe z tej puli, z tej rubryki – i tak dalej. Inwestycje, które powinny być finansowane z FRKF, są przenoszone do budżetu. W moim przekonaniu to jest jeden z tych elementów pewnego rodzaju mieszania porządków i pewnego rodzaju niedobrego trendu, który polega na tym, że różne kategorie przenosimy między budżetem a FRKF. To nie jest dobre. Jeśli w kolejnym roku, w tym roku, znowu zobaczymy zwiększone wydatkowanie środków budżetowych na inwestycje, to to jest po prostu coś, co nie powinno się zdarzać. To znaczy dla czystości, dla transparentności, dla możliwości oceny z roku na rok różnych kategorii wydatków lepiej by było, gdybyśmy wrócili z wydatkami majątkowymi do FRKF, z inwestycyjnymi do FRKF. I żebyśmy zrezygno-

wali ze środków budżetowych w tej kategorii, bo to po prostu jest nietransparentne, jest niedobre z punktu widzenia finansów publicznych.

Dalej. Str. 35. Tutaj są największe zastrzeżenia z mojej strony. Otóż w FRKF mamy do czynienia z czymś, co mnie naprawdę bardzo niepokoi, bo z jednej strony mamy wzrost wydatków na przebudowy, remonty, dofinansowanie inwestycji sportowych – to jest 107%, 107,5%. Ale jeśli popatrzymy na szczegółowe kategorie, to widzimy, proszę państwa, bardzo daleko idące rozchwianie. To znaczy może ja generalnie zrobię krok wstecz i powiem tak: że uważam, że po tych wszystkich latach, kiedy wykorzystujemy środki z FRKF na inwestycje sportowe, my naprawdę zbudowaliśmy w Polsce bardzo dużo infrastruktury sportowej. Jestem za tym, żebyśmy w tej chwili coraz więcej z FRKF finansowali miękkich działań, czyli działań związanych z uprawianiem sportu, działań związanych właśnie z takimi programami, jak „Umiem pływać”. Ja wiem, że on jest inaczej finansowany, ale z tego typu programami. Czyli żebyśmy więcej pieniędzy przeznaczali na miękkie działania, natomiast trochę już schodzili z tych kategorii twardych, jeśli chodzi o finansowanie z FRKF. Spójrzcie państwo na tę tabelkę. Niech pani dyrektor spojrzysz razem ze mną. Mamy trzy pierwsze kategorie, które są w obszarze – 61%, 79%, 71% w stosunku do poprzedniego roku. Mamy dalsze kategorie: 134%, 164%, 338%. Czyli mamy do czynienia z jakimś bardzo dużym rozchwianiem zarządzaniem FRKF.

Co więcej, ja nie wiem, czy te programy „Sportowa Polska”, „Otwarte strefy aktywności” to są programy, które pojawiły się dopiero w 2018 r., czy one były wcześniej? Tak tylko szybko: czy „Sportowa Polska” i „Otwarte strefy aktywności” to były programy, które były wcześniej, czy to jest 2018 r., czy one startowały wtedy? W 2018 startowały. Tak przypuszczałam. I co my tutaj, proszę państwa, mamy. Przeczytałam sobie „Sportową Polskę” i „Otwarte strefy aktywności”. Mamy w „Sportowej Polsce” środki, które powinny być w funduszu inwestycji szkolnych, bo w „Sportowej Polsce” wyraźnie państwo pisze: „Poprawa stanu przyszkolnej infrastruktury sportowej”. To powinno się być znaleźć w programie inwestycji szkolnych. Macie państwo przebudowę i remonty. Cały czas mówię o tym samym programie. Dlaczego to się nie znalazło w programie remontowym? Macie państwo trzeci punkt: budowę nowej infrastruktury sportowej. Dlaczego to się nie znalazło w programie terenowym? Programy terenowy, remontowy, szkolny są zmniejszone. Jednocześnie powstaje nowy program, bo to jest i „Sportowa Polska”, i „Otwarte strefy aktywności”, do którego są przerzucane pieniądze. Ja po prostu nie rozumiem, po co to jest robione. Efekt jednak jest taki... To znaczy domyślam się, po co to jest robione. Przypuszczam, że po prostu inaczej aplikuje się o te pieniądze i nie są one dysponowane przez samorząd, tylko są dysponowane przez ministerstwo. Ale to prowadzi do tego, że tracimy przejrzystość w finansach publicznych. I to nie jest dobre. Z punktu widzenia finansów publicznych to po prostu nie jest dobre. Te dwa programy: „Sportowa Polska” i „Otwarte strefy aktywności” – 68 mln zł, które tak naprawdę są w jakiś sposób poza kontrolą przez to, że są ujęte w taki sposób. Mnożenie programów sprawia rozchwianie wskaźników, o których mówiłam, i brak przejrzystości tego finansowania.

Teraz dalej. Str. 37: inwestycje o szczególnym znaczeniu dla sportu. Tutaj zaznaczę, że inwestycje o szczególnym znaczeniu dla sportu – 79% z roku poprzedniego, więc wyraźny spadek. Ale proszę państwa, po raz kolejny mamy pewnego rodzaju nieadekwatność, bo w moim przekonaniu takie inwestycje, które były w programie, o szczególnym znaczeniu dla sportu, jak Spała – doposażenie, wymiana wyposażenia kuchennego, jak Wałcz – rozbudowa stołówki, modernizacja zaplecza kuchennego, jak znowu Wałcz – doposażenie ośrodka, remont pokoi internatu sportowego, proszę państwa, to nie są inwestycje o szczególnym znaczeniu do sportu. Mimo że są to inwestycje, które są w COS. To powinno być finansowane z dotacji. Zaczynamy po prostu mylić kategorie. To są ewidentnie rzeczy, które powinny być finansowane z dotacji COS, a nie z programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu.

Teraz dalej. Chciałabym państwa zapytać. Nie, odpuszczę sobie, bo potraktujecie to państwo jako złośliwość, chociaż to złośliwością nie jest.

Przechodzę do COS, proszę państwa. W COS mamy również sytuację, która jest jednak zaskakująca, bo mamy tak: spadek przychodów ze 147 do 121 mln zł, przychody

z FRKF, które się zmniejszają z 48 do 13 mln zł, więc bardzo znaczący spadek. Mamy koszty, które rosną ze 106 do 113 mln zł. Koszty funkcjonowania. Więc wyraźny i wysoki wzrost kosztów. Mamy usługi obce za milion więcej w stosunku do roku poprzedniego i mamy wynagrodzenia, które rosną o 3 mln zł rok do roku, a ze składkami to jest 3,5 mln zł. Co prawda cały wynik finansowy to jest mniejsza strata niż w roku ubiegłym, ale nadal są to jednak dane, które są niepokojące, szczególnie jeżeli chodzi o wzrost wynagrodzeń. 3,5 mln zł wzrostu wynagrodzeń w COS w ciągu roku to jest naprawdę bardzo duży wzrost.

Dalej. Str. 68 – POLADA. Chciałabym uzyskać wyjaśnienie, dlatego że to, co państwo przedstawiliście w raporcie, jest dramatycznie nietransparentne. Otóż otrzymaliśmy informację, że wynagrodzenia osobowe wynosiły 661 tys. zł. I że zatrudnienie wynosiło 10 osób (10,58) i że średnie wynagrodzenie wynosiło 5206 zł. Jeśli 10 etatów przemnożymy przez 5206 zł, to daje nam to 55 tys. zł z hakiem, a na wynagradzania przeznacziliście państwo 661 tys. zł. Więc ja się pytam, gdzie jest brakujące 605 tys. zł? Czy to jest to 605 tys. zł, które zostało przeznaczone na zatrudnienie dodatkowych wykwalifikowanych pracowników posiadających kompetencje do wykonywania założonych działań na rzecz agencji? Bo jeśli tak, to charakter przedstawienia przez państwa tej informacji – powiedziałabym – jest wręcz taki, że wprowadza w błąd, więc jest absolutnie nieprawidłowy. Do tego jeszcze ubezpieczenia i Fundusz Pracy – 134 tys. zł. Więc to są naprawdę bardzo wysokie koszty.

Jeśli chodzi o moje szczegółowe uwagi. Jeśli chodzi o turystykę, poza tym, co sformułowała NIK, nie mam żadnych zastrzeżeń. Natomiast powtórzę: uważam, że w tej chwili w ministerstwie... Ja oczywiście nie mam żadnych zastrzeżeń w sensie legalności. Wszystko jest OK. Ja mam zastrzeżenia w zakresie przejrzystości finansów publicznych. W moim przekonaniu – jeszcze raz to powtórzę – powinniśmy schodzić powoli z wydatków majątkowych w infrastrukturę, przenosząc te wydatki na działania miękkie. To jest pierwszy mój wniosek i apel, który formułuję od bardzo długiego czasu. Po drugie, z dotacji finansować te obszary, które dotyczą doposażenia na przykład COS, natomiast z FRKF obszary inwestycyjne. Uważam, że mnożenie programów – tak jak powiedziałam – tworzy sytuację nietransparentności i nieprzejrzystości wydatków. I również z punktu widzenia finansów publicznych jest to złe. Wszystko. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Jest zgłoszenie pana posła, ale jeszcze wysłuchamy wcześniej opinii przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli. Bardzo proszę.

Wicedyrektor Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli Ilona Kielan-Glińska:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo, Ilona Kielan-Glińska, wicedyrektor Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego, który realizował kontrolę budżetową w Ministerstwie Sportu i Turystyki. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w części budżetowej 25 – Kultura fizyczna oraz w części 40 – Turystyka w 2018 r., a także wykonanie planu finansowego Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej oraz Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów. W toku działań kontrolnych, jeśli chodzi o część 25, nie stwierdziliśmy nieprawidłowości. Tak samo w przypadku wykonania planów finansowych obydwu funduszy. Natomiast w toku badań kontrolnych dotyczących części 40 w działalności ministerstwa stwierdzono nieprawidłowości polegające na nierzetelnej realizacji umowy, nieprawidłowym rozliczeniu udzielonej dotacji, nierzetelnej weryfikacji sprawozdania beneficjenta z wykonania zadania wewnętrznego oraz nieterminowym rozliczaniu 4 umów na dofinansowanie z budżetu państwa zadań publicznych.

W ocenie NIK nieprawidłowości te wynikały z niewystarczającego nadzoru sprawowanego przez osoby odpowiedzialne za wykonanie i rozliczenie dofinansowanych zadań. Niemniej jednak ich wymiar finansowy nie przekroczył progów, które przyjęliśmy dla oceny pozytywnej, dlatego ocena cały czas pozostaje oceną pozytywną. W wyniku kontroli ponad 21 zrealizowanych wydatków budżetu państwa w części 25 – Kultura fizyczna oraz prawie 7% części 40 – Turystyka stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowa-

niem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ustawie o finansach publicznych oraz w aktach wykonawczych do tej ustawy. Pozytywną ocenę uzasadnia także fakt, że w rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele główne prowadzonej działalności zaplanowane w planie finansowym w układzie zadaniowym, w tym dla podzadań i działań w ramach zadań 8.1 – Sport dla wszystkich, 8.2 – Sport wyczynowy oraz 6.4 – Wsparcie i promocja turystyki.

Jeżeli chodzi o ocenę sprawozdań, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała łączne oraz jednostkowe sprawozdania za 2018 r., sporządzone przez dysponenta części 25 i 40. Natomiast jeśli chodzi o wnioski, to dotyczyły one części 40, czyli tam, gdzie były sformułowane nieprawidłowości. Był to przede wszystkim wniosek dotyczący wprowadzenia mechanizmu nadzoru zapewniającego prawidłową realizację umów dotyczących realizacji zadań publicznych z zakresu turystyki oraz terminowe rozliczanie, rzetelne weryfikowanie i zatwierdzanie sprawozdań z wykonania tych zadań. Dodatkowo szczegółowym badaniom wykorzystania dotacji z Ministerstwa Sportu i Turystyki poddaliśmy dwa podmioty. Było to Polski Związek Towarzystw Wioślarskich oraz Polski Związek Kajakowy. Zostały tutaj wydane oceny pozytywne. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję pani dyrektor za zwartą prezentację wyników kontroli. Bardzo proszę, przechodzimy do dyskusji. Jako pierwszy zgłaszał się pan poseł Kazimierz Moskał. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Kazimierz Moskał (PiS) – spoza składu Komisji:

Dziękuję bardzo. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, pani minister, szanowni państwo, tak wsłuchując się w głos pani poseł koreferent, powiem, że jak najbardziej każdy z nas ma prawo i dobrze, że widzi rozwój kultury fizycznej w taki, a nie inny sposób, ma swoje uwagi. Nigdy nie możemy sobie odbierać tego prawa. Ja nie odbieram prawa, tylko szkoda, że pani poseł nie była na posiedzeniu Komisji, gdzie my merytorycznie te sprawy poruszaliśmy. Możliwe, że tam szerzej. Gdybym ja tutaj zaczął referować sto kilkadziesiąt stron, to też pewnie ze dwie godziny by nam zeszło, ale chyba nie o to chodzi.

Natomiast ja tutaj nie mogę się zgodzić z tym, co mówi pani poseł, że nie możemy mnożyć pewnych programów. Ja nie mówiłem o programach, które są oczekiwane – Szkolny klub sportowy, program Klub. Są to wręcz nowe propozycje, które są szeroko oczekiwane przez młodzież, przez trenerów, przez środowisko sportowe. I chwała za to, że Ministerstwo Kultury Fizycznej i Sportu realizuje to.

Natomiast ja również powiem, nie wiem, dlaczego pani poseł mówi, że materiał przedstawiony przez Ministerstwo Sportu i Turystyki jest nieprzejrzysty. Jeżeli ktoś spokojnie, z uwagą przeczyta, a nie wybiórczo chwyci się jakiejś strony, jakiejś uwagi – to pewnie, może jest nieprzejrzysta. Ale jeżeli całość przeczytamy, to jest przejrzyste. Jeżeli przełączymy jeszcze, powiedzmy, materiał Najwyższej Izby Kontroli do tego, to myślę, że pogląd powinien być jednoznaczny. Natomiast, mówię, to jest pani prawo, tak jak i prawo każdego innego posła, żeby mieć swój sposób oceny, jak funkcjonuje sport. To, co powiedziała pani dyrektor z Najwyższej Izby Kontroli, jest ważne. Cele, które były zakładane, zostały osiągnięte, a myślę, że o to chodzi. Natomiast my tutaj realizujemy nie to, co nam się wydaje, tylko zaprojektowany budżet i czy ten budżet został wykonany, czy nie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Zgłaszała się pani poseł Joanna Mucha. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Joanna Mucha (PO-KO):

Szanowny panie pośle, chciałabym przede wszystkim pana zapewnić, że z niezwykłą wnikliwością zapoznałam się z tym materiałem. Możemy się przepytować na wyrywki, jeśli pan sobie życzy. W związku z tym moje uwagi nie mają nic wspólnego z tym, o czym pan powiedział. To nie jest fragmentaryczne zapoznanie się z tym materiałem. To po pierwsze.

Po drugie, my jesteśmy członkami Komisji Finansów Publicznych, którzy mają dbać o to, żeby finanse publiczne były przejrzyste. Ja zwracam uwagę na programy, które

znakomicie pokrywają się z istniejącymi programami. Zwracam również uwagę na to, że w mojej ocenie nie ma sensu mnożenie programów, jeśli te programy pokrywają się ze sobą. Nie wiem, czy mam rację, czy nie, ale obawiam się, że jedynym celem tego, żeby tworzyć nowe programy, pokrywające się z dotychczasowymi programami, jest to, żeby minister mógł osobiście dzielić środki finansowe. Z punktu widzenia finansów publicznych jako całości wprowadza to chaos i brak transparentności, co z punktu widzenia finansów publicznych nie jest dobre. Natomiast chętnie zapoznam się z opinią. Ja przesłuchałam całe posiedzenie państwa Komisji, więc proszę nie zarzucać mi, że nie wiem, co tam się działo. Byliście państwo bardzo lakoniczni, powiedzmy to szczerze. Natomiast ja bardzo chętnie zapoznam się z odpowiedziami ze strony ministerstwa, dlatego że i programy realizowane w ministerstwie, i perspektywa finansów publicznych jest mi bliska i dobrze znana. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Kto z pań i panów posłów, z ministerstwa chciałby jeszcze zabrać głos? Nie widzę zgłoszeń. W związku z tym... Tak? Pani minister? Bardzo proszę. Pani minister Krupka, bardzo proszę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki Anna Krupka:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, chciałabym się odnieść do uwag pani poseł. Pierwsza, którą zanotowałam, program „Umiem pływać”. Tutaj, pani poseł, mamy wzrost. Program startował z budżetem około 14 mln, a mamy wzrost o 5 mln. Oczywiście możliwości w tym tak zwanym małym funduszu są ograniczone, bo to również jest ograniczony fundusz. Ale jest przygotowywana nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu alkoholizmowi i wychowaniu w trzeźwości i te możliwości w przypadku małego funduszu będą większe. 120 tys. dzieci uczymy pływać.

Jeśli chodzi o możliwość modernizacji orlików, to oczywiście można złożyć wniosek do funkcjonującego u nas programu „Sportowa Polska” i w ten sposób uzyskać dofinansowanie właśnie na modernizację konkretnego orlika.

Pani poseł wskazywała rzekomy spadek środków na kulturę fizyczną, natomiast trzeba pamiętać, że te środki pochodzą z trzech źródeł finansowania – z budżetu, z Funduszu Kultury Fizycznej i z Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów. I choć z budżetu było ich mniej o około 18 mln zł, to z Funduszu Kultury Fizycznej mamy wzrost o ponad 101 mln zł. Więc ogólnie mamy wzrost środków na kulturę fizyczną o ponad 90 mln rok do roku.

Jeżeli chodzi o to, o czym pani mówiła, o to rzekome dublowanie programów, to ja chciałabym przypomnieć, że program „Sportowa Polska” składa się z trzech filarów, z trzech grup. To jest program, który tak naprawdę zastąpił te trzy programy. To, że te trzy programy wykazywane są jeszcze w budżecie, środki na te programy, to jest kwestia tego, że to są tak naprawdę zobowiązania z lat poprzednich.

Czy państwo chcecie jeszcze coś dodać? Proszę jeszcze o głos panią dyrektor.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo proszę, uzupełni pani dyrektor. Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Ekonomiczno-Finansowego Ministerstwa Sportu i Turystyki Monika Jakóbczyk:

Wysoka Komisjo, szanowni państwo, jeśli można jeszcze uzupełnić, bo pani poseł prosiła jeszcze o wyjaśnienia, jeśli chodzi o wpływy ze zwrotów dotacji. To są wielkości prognozowane. Trudno jest nam przewidzieć z góry, kiedy projektujemy budżet, ile dotacji zostanie wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem i ile będzie podlegać zwrotowi. Ponieważ, tak jak pani poseł zauważyła, to są środki publiczne, więc my bardzo o nie dbamy, bardzo pilnujemy tego, żeby dotacje właśnie były wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem. Robimy kontrole. Weryfikujemy to. Jeżeli uznajemy, że rzeczywiście jakieś nieprawidłowości przy wykorzystaniu tych środków powstają, to jak najbardziej przypisujemy do zwrotów i windykujemy te środki.

Jeśli chodzi o klaster niezawodności, o który było pytanie, to był wydatek na zestaw urządzeń służących zabezpieczeniu wydajności pracy oraz bezpieczeństwa danych prze-

tworzonych przez ministerstwo. Wydatek informatyczny, tak. Dbamy o bezpieczeństwo informatyczne również, do czego jesteśmy zobligowani przepisami prawa. Jeśli chodzi o wydatki majątkowe, które – pani minister zauważyła – finansowane są z części 25, to już na etapie uchwalania ustawy budżetowej w ramach poprawek poselskich były zgłoszone takie poprawki. One – te środki majątkowe – po prostu zostały ujęte w ustawie budżetowej, więc my te wydatki jak najbardziej realizowaliśmy. Dotacja majątkowa dla COS. Ona była w ubiegłych latach rokrocznie przyznawana, aczkolwiek z roku na rok troszeczkę mniejsza była jej wysokość. Na rok bieżący w ogóle nie planowaliśmy majątkowej dotacji w ramach środków budżetowych, tylko – tak jak pani poseł zauważyła – dotację na bieżące utrzymanie obiektów.

Jeśli chodzi o wynagrodzenia w COS, to pomimo tego wzrostu, o którym była mowa, 3 mln zł w 2018 r., należy zauważyć, że przy tak bogatej infrastrukturze, przy tak szerokich zadaniach i przy liczbie zatrudnionych w 2018 r., 595 etatów, to średnie wynagrodzenie miesięczne to było zaledwie 4254 zł. Więc bez zwiększenia tych środków trudno byłoby obsługiwać i realizować przypisane zadania. Jeśli chodzi o wynagrodzenia w Polskiej Agencji Antydopingowej, to jak przemnożymy sobie wykazaną średnią wysokość miesięcznego wynagrodzenia (5206) razy wskazaną wysokość zrealizowanych etatów, czyli 10,58, i pomnożymy to przez 12 miesięcy, tak jak to było realizowane w ciągu roku, to wychodzi dokładnie 661 tys. zł. Więc tutaj nie ma żadnej niezgodności.

To tyle, co wynotowałam. Dziękuję uprzejmie.

Sekretarz stanu w MSiT Anna Krupka:

Dziękujemy.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy są jeszcze jakieś zgłoszenia albo pytania? Jeszcze pani poseł Joanna Mucha. Bardzo proszę, pani poseł.

Posel Joanna Mucha (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Rzeczywiście te wyjaśnienia wiele wyjaśniają, powiedzmy. Rzeczywiście jeśli to jest tak, że to są wygasające programy – mówię o tym FRKF – i zastępowane są jednym dużym programem, to wiele wyjaśnia. Chociaż z mojej perspektywy ja uważam, że z punktu widzenia przejrzystości byłoby lepiej, żeby to było w dotychczasowym, wcześniejszym kształcie, żebyśmy mogli zobaczyć, ile jest na remonty, ile jest na przyszłość. To po prostu byłoby dla nas informacyjnie znacznie lepsze. Ale OK, przyjmuję te wyjaśnienia. Rozumiem, że trzy programy są *de facto* zastępowane jednym. Rozumiem.

Natomiast zwróćcie państwo uwagę na to, na co ja próbuję zwrócić uwagę, że my popełniamy przez różnego rodzaju precedensy pewien błąd jakby w podejściu do finansów publicznych. Coraz więcej majątkowych wydatków wchodzi do budżetu, coraz więcej wydatków miękkich wchodzi do FRKF. To po prostu zaczyna się mieszać. Nie tak to było zaprojektowane na samym początku. Nie tak to miało działać. Wydaje mi się, że naprawdę wszyscy powinniśmy w kolejnych budżetach, w kolejnym planowaniu finansów, pójść w tę stronę, żeby jednak ta równowaga, czy ta przejrzystość między budżetem a FRKF czy drugim małym funduszem została jednak w większym stopniu zachowana. To jest naprawdę na bardzo wysokim poziomie ogólności uwaga, ale wydaje mi się, że naprawdę dobrze by było dla przejrzystości finansów publicznych, żeby tę stronę zmierzać. Bardzo dziękuję.

Generalnie chciałbym jeszcze tylko powiedzieć, że ja też oczywiście przyłączam się do pozytywnej opinii. Natomiast te uwagi, które miałam, to są uwagi związane z tym, żeby dążyć do dużej transparentności w finansach publicznych.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Nie widzę więcej zgłoszeń. Stwierdzam zakończenie omawiania drugiego punktu tego posiedzenia. Bardzo dziękuję pani minister, pani dyrektor, zaproszonym gościom.

Przechodzimy jeszcze do trzeciego punktu, ale mamy obawy ze względu na zaplanowane głosowania, czy zdążymy. Ale spróbujmy. Tutaj jest informacja, koledzy kontrolują. Przechodzimy do rozpatrzenia opinii Komisji Kultury i Środków Przekazu. Proszę

przedstawiciela Komisji, posła Roberta Kołakowskiego, o zreferowanie opinii Komisji w zakresie części budżetowej 09 – Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji.

Poseł Robert Kołakowski (PiS) – spoza składu Komisji:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni państwo, Komisja Kultury i Środków Przekazu na posiedzeniu w dniu 25 czerwca bieżącego roku rozpatrzyła sprawozdanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z wykonania budżetu państwa w części 09 za rok 2018 oraz zapoznała się z informacją o wynikach kontroli Najwyższej Izby Kontroli z wykonania budżetu państwa za ubiegły rok, której celem było dokonanie oceny wykonania budżetu pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności podejmowanych działań przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji. W wyniku tej kontroli nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków budżetowych. W związku z tym Komisja po rozpatrzeniu wymienionego zakresu budżetu państwa pozytywnie zaopiniowała jego wykonanie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę przedstawiciela Komisji panią poseł Iwonę Śledzińską-Katarasińską – przepraszam – o zreferowanie opinii Komisji w części odnoszącej się do kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Bardzo proszę panią poseł.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO-KO) – spoza składu Komisji:

Dziękuję bardzo. Postaram się równie zwięźle, choć akurat tutaj, w tej części 24, w części 83, 85 oraz w funduszach celowych – Narodowym Funduszu Ochrony Zabytków, Funduszu Promocji Kultury i także państwowych osób prawnych, jest to ogromne spektrum i działalności, i zagadnień. Więc rzeczywiście nie jest tak jednorodny budżet, jak w przypadku Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. I również – na szczęście, przepraszam – jest znacznie, znacznie bogatszy. Ale mówiąc o tym, postaram się bardzo w miarę skrótowo to przedstawić. Rzeczywiście Najwyższa Izba Kontroli, sprawdzając wykonanie tego budżetu w roku 2018, wydała pozytywną opinię. Oczywiście znajdując drobne uchybienia – może nie do końca takie bardzo drobne. Ale jak je nazwano, uchybienia w wykonaniu niektórych wydatków, które jednak nie miały istotnego wpływu na ogólny obraz działalności resortu w sferze finansowej. I ten pogląd jednomyślnie podzieliła Komisja. Aczkolwiek, jeśli państwo pozwolicie, jak tylko przytoczę parę uwag, które nie znalazły odbicia w opinii Komisji, bo były bardzo konkretne i szczegółowe, ale które jednak budzą czy budziły u części członków Komisji jakieś lekkie zaniepokojenie.

Po pierwsze sama pytałam i właściwie do dzisiaj nie uzyskałam odpowiedzi. Takie dziwne jakieś sztuczki statystyczne zadziały się nam. Do tej pory w dotychczasowych sprawozdaniach resortu z wykonania budżetu w części 24, 83, 85 i tych wymienionych przeze mnie funduszach zawsze mówiło się, że wydatki na kulturę globalnie – tak to nazwijmy – od pewnego momentu przekraczały 1% wydatków budżetu państwa. I to oczywiście był taki strategiczny cel, który udało się – był tutaj lekki spór – osiągnąć moim zdaniem już w roku 2014. Zdaniem pana wicepremiera Glińskiego w roku 2016, niemniej systematycznie było to ponad 1%. W tegorocznym sprawozdaniu, które otrzymaliśmy z resortu, nagle ten 1% zniknął i okazuje się, że wydajemy jednak poniżej 1%. I to w dodatku w latach, gdzie poprzednio był 1%. Rozumiem, że gdzieś inaczej liczono wtedy, inaczej się liczy teraz, ale na czym polega ta różnica, jako żywo nie wiem. A chcę powiedzieć, że pozornie wygląda to może dla kogoś nawet nieco śmiesznie, ale ten 1% to był taki wieloletni postulat środowisk ludzi kultury i oni byli tacy bardzo: Czy będzie, czy będzie? Dlaczego wydajemy tak mało na kulturę? Więc to jest rzecz... Należałoby ujednoczyć tę metodologię, a jeśli był jakiś błąd, to wtedy jest kłopot.

Są oczywiście jak zwykle, i to może nie była choroba tylko roku 2018, problemy z wykonaniem wydatków majątkowych. To się również wiąże przeważnie z wieloletnimi inwestycjami. I powiem tak: mamy bardzo bogaty – dzisiaj resztą również była o tym długa dyskusja – program budowy muzeów, bo zdaniem obecnej ekipy – kierownictwa resortu, tych muzeów w Polsce jest ciągle za mało. Na tych muzeach przeważnie trochę się potykamy i wydłuża się proces inwestycyjny dość ponad miarę. Takim bardzo przykrym dla mnie symbolem wydłużenia tego procesu inwestycyjnego jest muzeum w Sulejówku – Muzeum Józefa Piłsudskiego. Właściwie pierwotnie miało być ono budowane

w systemie publiczno-prywatnym – tak zresztą został ten system. Ale rozumiem, że był w miarę skromny program budowy tego muzeum i ono miało chyba nawet uświetnić nam stulecie odzyskania niepodległości. Tymczasem w międzyczasie program strasznie się rozrósł i ciągle tam się potykamy, potykamy i potykamy. Resort tłumaczy te przeciągające się działania właśnie między innymi pewnymi niedogodnościami tego systemu publiczno-prywatnego. Nie wiem, jak jest. W każdym razie muzeum, jak nie było, tak nie ma. Może dobrze by było jednak ten front robót muzealnych skoncentrować, bo być może za dużo równocześnie staramy się zrobić. Dla mnie osobiście te potknięcia w tych procesach inwestycyjnych i to wydłużenie się tych procesów inwestycyjnych jest takim znacznym mankamentem wykonania wydatków w roku 2018.

Można również powiedzieć, że nie do końca wiemy, dlaczego na przykład nie zostały wykorzystane bardzo znaczne środki, które się zwiększyły chyba w takich programach ministra. One nie do końca były wykonane. Beneficjenci nie do końca wywiązywali się ze swoich obowiązków i następowały zwroty. Również nie było... Znacznie zwiększyły się środki na współprowadzenie instytucji przez ministerstwo. Tu oczywiście były bardzo duże pieniądze. One również nie zostały do końca wykorzystane, bo okazuje się, że być może nie wszyscy są zwolennikami tego współprowadzenia.

W dyskusji zwrócono uwagę na ciągle niski poziom wynagrodzeń w niektórych działach sfery budżetowej w kulturze. I to jest na pewno systemowe. To może nie wiąże się z wykonaniem budżetu, raczej wiąże się z planowaniem tego budżetu. Warto by było temu poświęcić więcej uwagi i troski. Ja tyle ze swojej strony. Tak, jak mówię, w sumie Komisja przyjęła jednogłośnie pozytywną opinię.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Teraz bardzo proszę o przedstawienie koreferatu ze strony Komisji Finansów Publicznych panią poseł Iwonę Michałek. Ale jest zmiana, tak? Tak. Czyli pan poseł Piotr Uściński. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Piotr Uściński (PiS):

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, odniosę się do tych dwóch części budżetu. Jedną to sprawozdanie krajowej Rady Radiofonii i Telewizji – część 09 budżetu. Zapoznałem się z tym sprawozdaniem. Ono jest przygotowane rzetelnie. Jest przejrzyste i bardzo dobrze pokazuje to, jak funkcjonowała Krajowa Rada Radiofonii Telewizji. Są opisane zarówno dochody, jak i wydatki oraz zatrudnienie. Są również przedstawione wydatki budżetowe w układzie zadaniowym, co również jest ciekawą lekturą. Więc myślę, że to sprawozdanie jest naprawdę wzorcowo przygotowane. Zgadzam się z opinią Komisji Kultury, która wydała dla tego sprawozdania pozytywną opinię. Podobną opinię zaprezentowała w swojej kontroli Najwyższa Izba Kontroli, wobec czego tutaj bardzo pozytywna opinia.

Podobnie w części budżetowej 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, sprawozdanie ministerstwa jest bardzo obszerne. Wnikliwie i szczegółowo zostały przedstawione dochody i wydatki. Jest rzetelne i również zgadzam się z opinią zarówno Najwyższej Izby Kontroli, jak i opinią Komisji merytorycznej, że nasza opinia do tego sprawozdania powinna być pozytywna.

Odnosząc się do uwag pani poseł, która referowała, dotyczących wydatków inwestycyjnych na muzea, muszę powiedzieć, że faktycznie nie wszystkie te wydatki inwestycyjne zostały zrealizowane w 2018 r. Zostały one przeniesione do tak zwanych niewygasających środków. Te środki niewygasające zostały w zdecydowanej większości wykorzystane do 31 marca tego roku, więc nie mam zastrzeżeń do tej części. Dziękuję serdecznie.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję za wygłoszony koreferat. Teraz bardzo proszę przedstawicielkę Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie wyników kontroli tych części budżetowych. Bardzo proszę.

Wicedyrektor Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego NIK Ilona Kielan-Glińska:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo, jeżeli chodzi o część 09 – Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. W tej części badaniu poddaliśmy prawie 12% wydatków. Na tej podstawie stwierdziliśmy, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych oraz w aktach wykonawczych do tej ustawy. NIK pozytywnie zaopiniowała również prawidłowość sporządzania sprawozdań. Podobnie niestety jak w ubiegłym roku stwierdziliśmy nieprawidłowość, która dotyczyła występowania nadal dużych zaległości szacowanych w tej chwili na około 195 tys. spraw, jeśli chodzi o rozpatrywanie wniosków o umorzenie lub rozłożenie na raty opłat abonamentowych. Nieprawidłowość ta skutkuje nieprzestrzeganiem terminów wskazanych w ustawie – Kodeks postępowania administracyjnego. W tej kwestii wnioskujemy o zintensyfikowanie prac w kierunku systemowego już w tej chwili rozwiązania problemu zaległości w rozpatrywaniu wniosków o umorzenie oraz o rozłożenie na raty opłat abonamentowych, ponieważ, jak się okazuje, zwiększenie zatrudnienia w tej kwestii nie pomaga przy takim obciążeniu.

Teraz jeżeli chodzi o część 24, Najwyższa Izba Kontroli oceniła również pozytywnie wykonanie budżetu państwa w tej części – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, a także pozytywnie wykonanie planu finansowego na 2018 r. Funduszu Promocji Kultury. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności określone w planie finansowym w układzie zadaniowym. W wyniku kontroli wydatków w części 24 budżetu państwa, jak i budżetu środków europejskich, to jest około 10% wydatków, stwierdziliśmy, że zostały one poniesione prawidłowo, gospodarnie, zgodnie z zasadami. W toku kontroli ujawniliśmy nieprawidłowości, które nie miały wpływu na ocenę ogólną. Dotyczyły one nierzetelnego zaplanowania wydatków dla utworzonego w lutym 2018 r. Muzeum Getta Warszawskiego oraz nieprzeprowadzenia rzetelnej analizy planu finansowego Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina, które skutkowało korzystaniem na tym etapie ze środków rezerwy ogólnej. Niemniej jednak nieprawidłowości te sygnalizujemy, natomiast nie miały one wpływu, jak już powiedziałam, na wykonanie budżetu państwa w tej części.

Wydatki Funduszu Promocji Kultury również zrealizowano w sposób celowy i gospodarny na zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz. Najwyższa Izba Kontroli również pozytywnie zaopiniowała prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań przez dysponenta części 24, a także sprawozdań jednostkowych. Sprawozdania te były zgodne z obowiązującymi przepisami, a kwoty w nich wykazane były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje również prawidłowość sporządzania przez dysponenta funduszu sprawozdań.

W wyniku przeprowadzonej kontroli sformułowaliśmy wnioski, które wprost odnosiły się do stwierdzonych nieprawidłowości. Dotyczyły one między innymi wydawania decyzji o umorzeniu należności zgodnie z przepisami postępowania administracyjnego, rzetelnego planowania wydatków, a w szczególności dla jednostek podległych, oraz dokonywania zapłaty na podstawie faktur wystawionych zgodnie z umową. Szczegółowe nieprawidłowości zostały opisane w przedstawionej państwu informacji. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję pani dyrektor za takie związane merytoryczne przedstawienie wyników kontroli. Teraz przechodzimy do dyskusji. Czy ktoś z pań i panów posłów chciałby zabrać głos w przedmiocie tych części?

Ponieważ nie ma zgłoszeń, stwierdzam wyczerpanie pkt 3, a tym samym wyczerpanie wszystkich punktów przewidzianych na to posiedzenie Komisji Finansów. Bardzo dziękuję panu ministrowi, zaproszonym gościom.

Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję bardzo.